

กรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่
อำเภอแจ้ห่ม ปี ๒๕๖๙

สำนักงานเกษตรอำเภอแจ้ห่ม
จังหวัดลำปาง

คำนำ

สำนักงานเกษตรอำเภอแจ้ห่มได้จัดทำกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่อำเภอแจ้ห่ม ปี ๒๕๖๙ ขึ้น ตามนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ให้ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ทุกตำบล ได้จัดแนวทางพัฒนาการเกษตรแบบมีส่วนร่วมเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการดำเนินงานจัดทำแผนโครงการ และกิจกรรมในการพัฒนาอาชีพของเกษตรกรให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชาติ โดยมุ่งเน้น ให้เกษตรกร มีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาอาชีพ และกำหนดทิศทางการพัฒนาด้านการเกษตร โดยให้ครอบคลุม ตามประเด็นยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ทุกด้าน

ผู้จัดทำขอขอบพระคุณองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ให้ข้อมูลและร่วมมือเป็นอย่างดี และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารฉบับนี้จะเป็นประโยชน์แก่ส่วนราชการ และหน่วยงานต่าง ๆ ในการนำข้อมูลจากแผนฯ ไปใช้ประโยชน์ในการประกอบการดำเนินงานของหน่วยงาน/ภาคประชาชน ต่อไป

สำนักงานเกษตรอำเภอแจ้ห่ม

กุมภาพันธ์ ๒๕๖๙

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
สารบัญตาราง	ง
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป	๑
<u>ข้อมูลด้านกายภาพ</u>	
๑. ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง	๑
๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่	๑
๑.๒ อาณาเขตติดต่อ	๑
๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง	๒
๒. ลักษณะภูมิประเทศ	๓
๒.๑ สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม	๓
๒.๒ สภาพพื้นที่ ความลาดชัน	๔
๒.๓ กลุ่มชุดดิน	๕
๓. สภาพภูมิอากาศ	๖
๓.๑ ฤดูกาล	๖
๓.๒ ปริมาณน้ำฝนและอุณหภูมิ	๖
๔. เส้นทางคมนาคม	๖
๔.๑ เส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล	๖
๔.๒ ถนนหลวงเชื่อมต่อระหว่างจังหวัดและอำเภอ	๗
๕. แหล่งน้ำและระบบชลประทาน	๗
๕.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ	๗
๕.๒ แหล่งน้ำที่สร้างขึ้นที่สำคัญ	๗
๖. การใช้ประโยชน์ที่ดิน	๘
<u>ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ</u>	
๑. ข้อมูลสินค้าเกษตรที่สำคัญ	๑๐
๒. สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้า GI	๑๑
<u>ข้อมูลด้านสังคม</u>	
๑. ข้อมูลเกษตรกร/องค์กรเกษตรกร	
๑.๑ เกษตรกร	๑๒
๑.๒ องค์กรและสถาบันเกษตรกร	๑๓

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ ๒ การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรอำเภอแจ้ห่ม	๒๔
๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของอำเภอ	๒๔
๑.๑ แหล่งน้ำหลัก	๒๔
๑.๒ พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม	๒๔
๑.๓ สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต	๒๗
๑.๔ ปฏิทินการเพาะปลูก	๒๙
๑.๕ ต้นทุนการผลิต	๒๘
๑.๖ สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด	๒๙
๑.๗ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรที่เกี่ยวข้องกับสินค้าในพื้นที่	๒๙
๒ การวิเคราะห์ Supply chain	๓๑
บทที่ ๓ บทสรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่	๓๓
๑. แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief) ของทุกโครงการ	๓๓
๒. สรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่	๓๕
บรรณานุกรม	๓๖

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ ๑ ตารางแสดงเขตการปกครอง อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง	๒
ตารางที่ ๒ ตารางสรุปเขตการปกครอง อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง	๒
ตารางที่ ๓ แสดงพื้นที่ป่าไม้อำเภอแจ้ห่ม	๔
ตารางที่ ๔ ข้อมูลฤดูกาล	๖
ตารางที่ ๕ แสดงข้อมูลปริมาณน้ำฝน และอุณหภูมิเฉลี่ย ๕ ปี	๖
ตารางที่ ๖ แสดงข้อมูลโครงการชลประทานขนาดใหญ่ และขนาดกลาง	๗
ตารางที่ ๗ แสดงข้อมูลโครงการชลประทานขนาดเล็ก	๘
ตารางที่ ๘ แสดงข้อมูลสระเก็บน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน	๘
ตารางที่ ๙ แสดงข้อมูลบ่อบาดาล	๘
ตารางที่ ๑๐ แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง	๙
ตารางที่ ๑๑ แสดงข้อมูลด้านพืช	๑๐
ตารางที่ ๑๒ แสดงข้อมูลด้านปศุสัตว์	๑๐
ตารางที่ ๑๓ แสดงข้อมูลด้านประมง แสดงจำนวนผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	๑๑
ตารางที่ ๑๔ แสดงจำนวนครัวเรือน และประชากร	๑๒
ตารางที่ ๑๕ แสดงจำนวนหัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามอายุ	๑๒
ตารางที่ ๑๖ แสดงจำนวนลักษณะการประกอบอาชีพ	๑๒
ตารางที่ ๑๗ แสดงจำนวนลักษณะการถือครองที่ดิน	๑๓
ตารางที่ ๑๘ แสดงจำนวนประเภทเอกสารสิทธิ์	๑๓
ตารางที่ ๑๙ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกร	๑๓
ตารางที่ ๒๐ แสดงจำนวนผลิตภัณฑ์ที่ลงทะเบียน OTOP จำแนกตามผลิตภัณฑ์	๑๔
ตารางที่ ๒๑ แสดงข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชน	๑๔
ตารางที่ ๒๒ แสดงข้อมูลกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มยุวเกษตรกร และกลุ่มส่งเสริมอาชีพ	๑๘
ตารางที่ ๒๓ แสดงข้อมูลกลุ่มเกษตรกร และสหกรณ์	๒๐
ตารางที่ ๒๔ แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร	๒๐
ตารางที่ ๒๕ แสดงจำนวนอาสาสมัครเกษตร	๒๐
ตารางที่ ๒๖ แสดงข้อมูลปราชญ์ชาวบ้าน	๒๑
ตารางที่ ๒๗ แสดงข้อมูลศูนย์หลักและศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	๒๑
ตารางที่ ๒๘ แสดงข้อมูลกลุ่มแปลงใหญ่	๒๓
ตารางที่ ๒๙ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว	๒๔
ตารางที่ ๓๐ แสดงครัวเรือนเกษตรกร พื้นที่ปลูก และผลผลิตข้าว	๒๕
ตารางที่ ๓๑ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม	๒๖
ตารางที่ ๓๒ แสดงต้นทุนการผลิตข้าว ปี ๒๕๖๙	๒๙
ตารางที่ ๓๓ แสดงเกษตรต้นแบบของสินค้าในพื้นที่	๓๐
ตารางที่ ๓๔ แสดงองค์กรเกษตรกรที่เกี่ยวข้องกับสินค้าในพื้นที่	๓๑

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่ ๓๕ แสดงการวิเคราะห์ Supply chain ของสินค้าข้าว อำเภอแจ้ห่ม	๓๑
ตารางที่ ๓๖ แสดงแบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief)	๓๓
ตารางที่ ๓๗ แสดงสรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่	๓๔

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ ๑ ภาพแสดงอาณาเขตติดต่ออำเภอแจ้ห่ม	๑
ภาพที่ ๒ ภาพแสดงพื้นที่ป่าไม้อำเภอแจ้ห่ม	๓
ภาพที่ ๓ ภาพแสดงความลาดชันอำเภอแจ้ห่ม	๔
ภาพที่ ๔ ข้อมูลกลุ่มชุดดินอำเภอแจ้ห่ม	๕
ภาพที่ ๕ แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง	๙
ภาพที่ ๖ แผนที่แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว	๒๓
ภาพที่ ๗ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าว (พื้นที่ปลูกจริง)	๒๔
ภาพที่ ๘ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม	๒๕
ภาพที่ ๙ แสดงปฏิทินการเพาะปลูก	๒๘
ภาพที่ ๑๐ แสดงวิธีการตลาดข้าว อำเภอแจ้ห่ม	๒๙

บทที่ ๑

ข้อมูลสภาพทั่วไป

ข้อมูลด้านกายภาพ

๑. ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง

๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่

อำเภอแจ้ห่มเดิมชื่อเมืองวิเชตนคร ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นอำเภอเมื่อ พ.ศ. ๒๔๔๕ อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานครประมาณ ๖๕๓ กิโลเมตรห่างจากตัวจังหวัดลำปางมาทางทิศเหนือประมาณ ๕๔ กิโลเมตรและสามารถมาอำเภอแจ้ห่มได้อีก ๒ เส้นทาง คือ มาจากอำเภอวังเหนือ ระยะทาง ๕๔ กิโลเมตร และมาจากตำบลบ้านแลง อำเภอเมือง ผ่านปากทางเข้าเขื่อนกิ่วลม เข้าตำบลเมืองมาย ถึงอำเภอแจ้ห่ม ระยะทาง ๖๖ กิโลเมตร

๑.๒. อาณาเขต

อำเภอแจ้ห่ม มีอาณาเขตติดต่อกับอำเภอและจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

- ทิศเหนือ ติดต่อกับ อำเภอวังเหนือ
- ทิศตะวันออก ติดต่อกับ อำเภองาว และอำเภอแม่เมะ
- ทิศใต้ ติดต่อกับ อำเภอเมืองลำปาง
- ทิศตะวันตก ติดต่อกับ อำเภอเมืองปาน

ภาพที่ ๑ ภาพแสดงอาณาเขตติดต่ออำเภอแจ้ห่ม
(ที่มา : สถานีพัฒนาที่ดิน จังหวัดลำปาง, พ.ศ.๒๕๖๗)

๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง

การบริหารราชการ แบ่งออกเป็น ๒ ส่วน ได้แก่

- การบริหารราชการส่วนภูมิภาค แบ่งเขตปกครองออกเป็น ๑ อำเภอ แบ่งเป็นจำนวน ๓ เทศบาล ๕ อบต. ๗ ตำบล ๖๖ หมู่บ้าน

- การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น แบ่งเขตการปกครองออกเป็น เทศบาล จำนวน ๓ แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน ๕ แห่ง

ตารางที่ ๑ ตารางแสดงเขตการปกครอง อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง

ตำบล หมู่ที่	ตำบล แจ้ห่ม	ตำบล วิเชตนคร	ตำบล ปงดอน	ตำบล บ้านสา	ตำบล ทุ่งผึ้ง	ตำบล เมืองมาย	ตำบล แม่สุก
๑	หลวง	ใหม่สวนดอกคำ	แม่ตาหลวง	แป้น	ทุ่งฮ้าง	แม่เป็น	แม่สุก
๒	ป่าแดด	หลุก	ปงดอน	สบหก	แจ้คอน	นาใหม่	หนองกอก
๓	เชียงมัน	ใหม่ผ้าขาว	ไฮ	สาพะ	หัวฝาย	นางาม	ศรีบุญเรือง
๔	ม่วงงาม	สวนดอกคำ	เปียงใจ	สา	ทุ่งผึ้ง	ไผ่งาม	ทุ่งคา
๕	ฮ่องลี	สันมะเกลือ	แม่ตาสามคี่	สามคี่	แม่ซ่อฟ้า	ไผ่พะ	กั่ว
๖	ม่วง	สันกลาง	แม่ตาใน	แป้นใต้	แจ้คอน	ไผ่ทอง	ใหม่สามคี่
๗	สบฟ้า	ทุ่งทอง	ห้วยสะเน้า	สาพะเหนือ	ห้วยวาด	-	ปางตุ้ม
๘	หนองนาว	ใหม่เหล่ายาว	เลาสุ	แป้นพัฒนา	แม่จอกฟ้า	-	ผาซ่อ
๙	ศรีหลวงเหนือ	ปงคอบ	-	แป้นโปงชัย	-	-	สบสุก
๑๐	วังสัก	สันตีสู่	-	สามคี่เหนือ	-	-	ทุ่งคาใต้
๑๑	ม่วงพัฒนา	ทุ่งวิเขต	-	-	-	-	ศรีบุญเรืองใต้
๑๒	-	-	-	-	-	-	แม่สุกสามคี่

ที่มา : ที่ว่าการอำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง, พ.ศ.๒๕๖๗

ตารางที่ ๒ ตารางสรุปเขตการปกครอง อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง

ตำบล	เนื้อที่ทั้งหมด (ไร่)	อบต	เทศบาลตำบล	จำนวนหมู่บ้าน	จำนวนบ้าน (ครัวเรือน)
แจ้ห่ม	๕๙,๔๕๗.๔๓	๑	๑	๑๑	๑,๖๕๑
วิเชตนคร	๒๙,๗๓๘.๖๕	๑	-	๑๑	๒,๙๙๙
ปงดอน	๒๐๒,๑๙๗.๕๒	๑	-	๘	๑,๖๘๖
บ้านสา	๑๒๖,๒๖๖.๐๓	-	๑	๑๐	๑,๗๘๗
ทุ่งผึ้ง	๑๒๔,๙๐๓.๖๘	๑	-	๘	๑,๗๐๐
เมืองมาย	๙๔,๗๔๕.๗๙	-	๑	๖	๑,๑๐๑
แม่สุก	๗๔,๗๖๐.๒๖	๑	-	๑๒	๒,๕๑๗
รวม	๗๑๒,๐๖๙.๓๗	๕	๓	๖๖	๑๓,๔๔๑

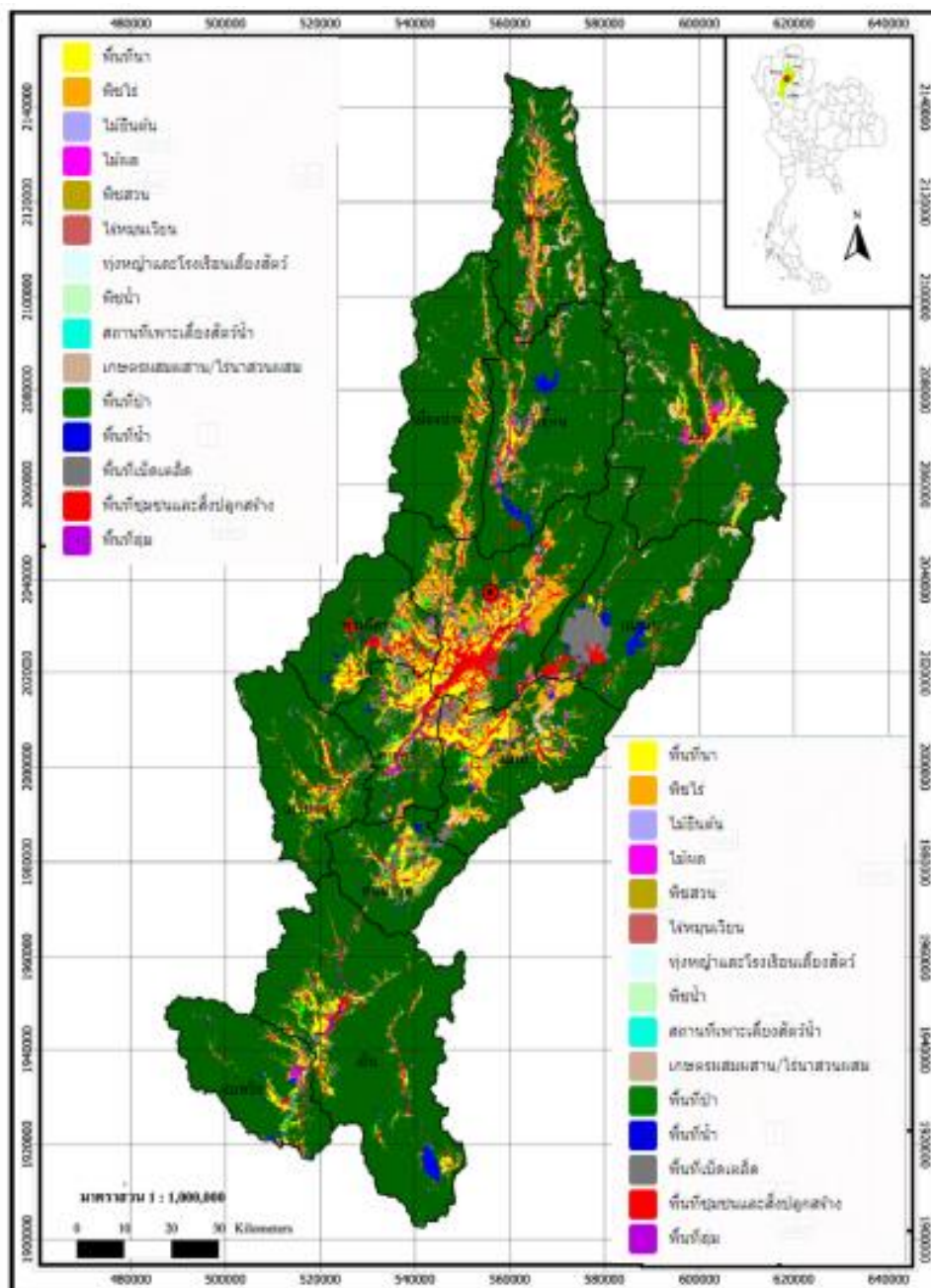
ที่มา : ระบบสถิติทางการทะเบียน กรมการปกครอง, พ.ศ.๒๕๖๘

๒. ลักษณะภูมิประเทศ

๒.๑ สภาพพื้นที่ ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม

อำเภอแจ้ห่ม มีสภาพพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นภูเขา มีป่าไม้ล้อมรอบ มีที่ราบลุ่ม และที่ราบใกล้แม่น้ำบางส่วน และมีพื้นที่ป่าไม้เป็นพื้นที่ส่วนใหญ่ของพื้นที่ทั้งหมด

แผนที่แสดงพื้นที่ป่าไม้อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง

ภาพที่ ๒ ภาพแสดงพื้นที่ป่าไม้อำเภอแจ้ห่ม

(ที่มา: รายงานแผนแม่บทการพัฒนาลุ่มน้ำ จังหวัดลำปาง กรมชลประทาน, พ.ศ.๒๕๖)

ตารางที่ ๓ แสดงพื้นที่ป่าไม้อำเภอแจ้ห่ม

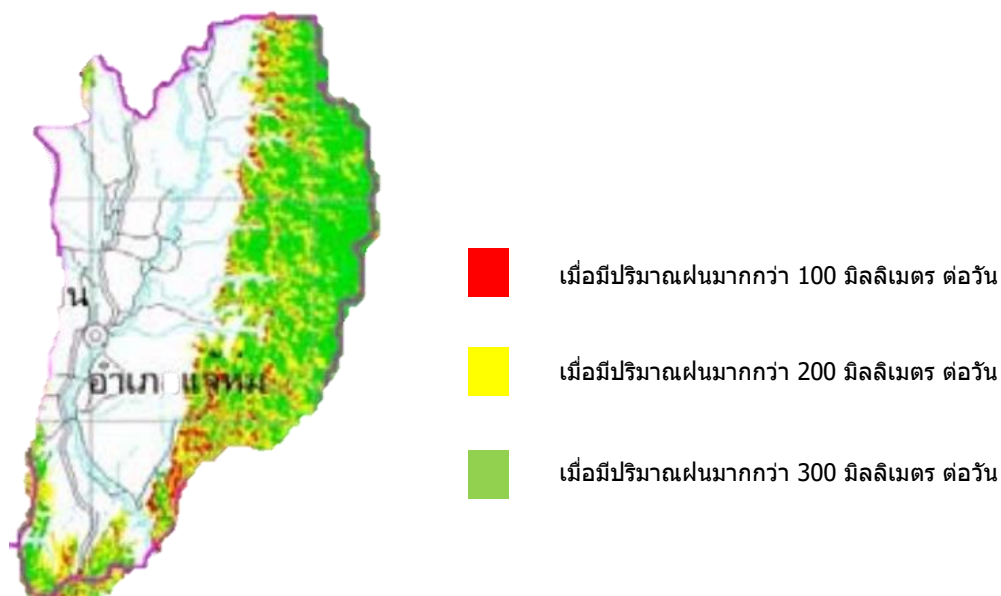
ตำบล	พื้นที่ทั้งหมด (ไร่)	พื้นที่ป่าไม้ (ไร่)	คิดเป็นร้อยละ
แจ้ห่ม	๔๖,๖๒๔.๐๐	๓๙,๐๐๐.๐๐	๘๓.๖๕
วิเชตนคร	๒๑,๘๕๗.๐๐	๑๓,๙๙๐.๐๐	๖๔.๐๐
ปงดอน	๑๒๔,๕๓๗.๐๐	๑๐๖,๕๙๐.๒๔	๘๕.๕๘
บ้านสา	๗๗,๔๘๗.๐๐	๗๐,๒๖๗.๐๐	๙๐.๖๘
ทุ่งผึ้ง	๑๙๖,๘๗๕.๐๐	๑๗๗,๔๗๑.๐๐	๙๐.๑๔
เมืองมาย	๑๑๔,๗๐๔.๐๐	๑๐๐,๔๕๒.๐๐	๘๗.๕๗
แม่สุก	๕๗,๔๙๓.๐๐	๔๔,๒๒๑.๐๔	๗๖.๙๑
รวม	๖๓๙,๕๗๖.๐๐	๕๕๑,๙๙๑.๒๘	๘๖.๓๐

ที่มา : ข้อมูลพื้นฐานการเกษตรประจำอำเภอแจ้ห่ม, พ.ศ.๒๕๖๖

๒.๒ สภาพพื้นที่ ความลาดชัน

อำเภอแจ้ห่ม มีลักษณะพื้นที่เป็นที่ราบ และมีภูเขา โดยมีพื้นที่ที่มีความลาดชันมากในระดับ ๓๐ องศา ซึ่งจัดอยู่ในระดับที่มีความเสี่ยงในการเกิดดินถล่ม โดยแบ่งเป็น ๓ ระดับ

แผนที่แสดงความลาดชันของอำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง

ภาพที่ ๓ ภาพแสดงความลาดชันอำเภอแจ้ห่ม

(ที่มา : กรมทรัพยากรธรณี กระทรวงทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม, พ.ศ.๒๕๕๔)

๓. สภาพภูมิอากาศ

๓.๑ ฤดูกาล

อำเภอแจ้ห่ม มีลักษณะทางภูมิอากาศแบ่งออกเป็น ๓ ฤดู

- ฤดูร้อน เริ่มประมาณเดือนมีนาคมจนถึงกลางเดือนพฤษภาคม ช่วงที่มีอากาศร้อนจัดที่สุด คือ เดือนเมษายน

- ฤดูฝน เริ่มประมาณกลางเดือนพฤษภาคม

- ฤดูหนาว เริ่มประมาณเดือนพฤศจิกายนจนถึงเดือนกุมภาพันธ์ ช่วงอากาศหนาวจัด คือ เดือนมกราคม

โดยสามารถสรุปได้ดังนี้ ดังนี้

ตารางที่ ๔ แสดงข้อมูลฤดูกาล

ฤดูกาล	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ฤดูร้อน			←	→								
ฤดูฝน					←					→		
ฤดูหนาว	←	→									←	→

๓.๓ ปริมาณน้ำฝนและอุณหภูมิ

อำเภอแจ้ห่ม มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยปี ๒๕๖๖ โดยมีปริมาณฝนเฉลี่ยต่อปีที่ ๑๑๐๙.๗ มิลลิเมตร ตกชุกในช่วงเดือนสิงหาคมถึงกันยายน ของทุกปี มีปริมาณน้ำฝนที่ต่ำสุดในช่วงเดือนเมษายน โดยมีปริมาณ ๐.๐ มิลลิเมตร และมีปริมาณน้ำฝนที่สูงสุดในเดือนกันยายน โดยมีปริมาณ ๒๕๘.๓ มิลลิเมตร

ตารางที่ ๕ แสดงข้อมูลปริมาณน้ำฝน และอุณหภูมิเฉลี่ย ๕ ปี

ปี	ปริมาณน้ำฝน รวมทั้งปี (มม.)	ปริมาณฝน เฉลี่ย (มม.)	จำนวนวันฝน ตก (วัน)	เดือนที่ฝน สูงสุด	อุณหภูมิ (องศาเซลเซียส)		
					สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ยทั้งปี
๒๕๖๔	๑,๔๒๓.๕	๑๑๘.๖	๑๒๙	กันยายน	๓๓.๔	๒๑.๕	๒๗.๕
๒๕๖๕	๑,๕๔๖.๘	๑๒๘.๙	๑๐๙	สิงหาคม	๓๖	๑๔	๓๒
๒๕๖๖	๑,๐๕๖.๐	๘๘.๐	๑๐๓	ตุลาคม	๓๓	๒๓	๒๘
๒๕๖๗	๑,๒๔๐.๗	๑๐๓.๔	๑๐๔	สิงหาคม	๔๔	๑๒.๘	๒๘.๕
๒๕๖๘	๑,๒๕๙.๙	๑๐๔.๙	๑๑๖	กันยายน	๔๑.๑	๙.๓	๒๕

ที่มา : ศูนย์อุทกวิทยาชลประทานภาคเหนือตอนบน, พ.ศ.๒๕๖๘

๔. เส้นทางคมนาคม

๔.๑ เส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล

อำเภอแจ้ห่ม มีการเดินทางระหว่างตำบลและหมู่บ้าน โดยใช้เส้นทางในการเชื่อมต่อขนส่งผลผลิตทางการเกษตร ดังนี้

เส้นทางคมนาคมหลักในอำเภอแจ้ห่ม

ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๑๐๓๕ (ลำปาง - แจ้ห่ม - วังเหนือ) : เป็นเส้นทางสายหลักที่พาดผ่านตัวอำเภอแจ้ห่ม เชื่อมต่อไปยังตัวเมืองลำปางทางทิศใต้ และมุ่งหน้าสู่จุดขนส่งสินค้าทางการเกษตรในอำเภอวังเหนือทางทิศเหนือ

ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๑๒๘๗ (แจ้ห่ม - เมืองปาน) : เส้นทางสำคัญที่เชื่อมระหว่างอำเภอแจ้ห่มและอำเภอเมืองปาน ใช้สำหรับการแลกเปลี่ยนสินค้าเกษตรและเข้าถึงพื้นที่เพาะปลูกในเขตภูเขา

๔.๒ ถนนหลวงเชื่อมต่อระหว่างจังหวัดและอำเภอ

การคมนาคมติดต่อระหว่างจังหวัดและอำเภอ สามารถเดินทางได้หลายเส้นทาง โดยรถยนต์ส่วนบุคคลหรือรถโดยสารประจำทาง ได้แก่ สายแจ้ห่ม-ลำปาง และลำปาง-แจ้ห่ม-วังเหนือ-แม่ชะจาน จังหวัดเชียงราย ซึ่งมีจุดขึ้นรถโดยสารประจำทางบริเวณตลาดของที่ทำการเทศบาลตำบลแจ้ห่ม

ทางหลวงแผ่นดิน ดังนี้

-ทางหลวงหมายเลข ๑๐๓๕ เส้นทางระหว่าง อำเภอแจ้ห่มถึง อำเภอเมืองลำปาง ระยะทาง ๕๖ กิโลเมตร

-ทางหลวงหมายเลข ๑๐๓๕ เส้นทางระหว่าง อำเภอแจ้ห่มถึง อำเภอวังเหนือ ระยะทาง ๕๗ กิโลเมตร

๕. แหล่งน้ำและระบบชลประทาน

อำเภอแจ้ห่ม เป็นพื้นที่ที่มีแหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญ ๆ หลายแห่ง ดังนี้

๕.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ

- แม่น้ำวัง มีต้นน้ำอยู่ที่อำเภอวังเหนือ ไหลผ่านตำบลทุ่งผึ้ง ตำบลปงดอน ตำบลแจ้ห่ม และตำบลบ้านสา
- แม่น้ำสอย ต้นน้ำอยู่ที่อำเภอเมืองปาน ไหลผ่านท้องที่ตำบลแม่สุก ตำบลแจ้ห่ม และตำบลวิเชตนคร มีน้ำมากในฤดูฝน ฤดูแล้งน้ำน้อย
- แม่น้ำมอญ ต้นน้ำอยู่ที่อำเภอเมืองปานไหลรวมกับแม่น้ำสอยที่ตำบลวิเชตนคร
- แม่น้ำแม่ตา ต้นน้ำอยู่ในเขตอำเภองาว ไหลผ่านตำบลเมืองมายมีปริมาณน้ำมากในฤดูฝน และแห้งขอดในฤดูแล้ง

๕.๒ แหล่งน้ำทำสร้างขึ้นที่สำคัญ

- ๑) โครงการชลประทานขนาดใหญ่ และขนาดกลาง

ตารางที่ ๖ แสดงข้อมูลโครงการชลประทานขนาดใหญ่ และขนาดกลาง

ที่	ชื่ออ่าง/ประตูลำน้ำ	ตำบล	ความจุที่ระดับน้ำสูงสุด (ล้าน ลบ.ม.)	ความจุที่ระดับน้ำเก็บกัก (ล้าน ลบ.ม.)	พื้นที่ชลประทาน (ไร่)
๑	เขื่อนกิ่วคอหมา	ปงดอน	๑๗๐.๐๐	๑๖๖.๔๗	๙๐,๒๐๐
๒	อ่างเก็บน้ำแม่ฟ้า	แจ้ห่ม	๑.๓๕๖	๑.๓๑๒	๑๕,๐๐๐

ที่มา : ระบบฐานข้อมูลน้ำในอ่างเก็บน้ำ กรมชลประทาน, พ.ศ. ๒๕๖๘

๒) โครงการชลประทานขนาดเล็ก

ตารางที่ ๗ แสดงข้อมูลโครงการชลประทานขนาดเล็ก

ที่	ตำบล	โครงการ						รวมปริมาณ น้ำ (ล้าน ลบ. ม.)	รวมพื้นที่ได้รับ ประโยชน์ (ไร่)
		อ่าง เก็บ น้ำ	ท่อ ระบาย น้ำ	ฝาย	ระบบ ส่งน้ำ	สถานี สูบน้ำ	รวม		
๑	แจ้ห่ม					๑	๑		๑,๕๐๐
๒	ทุ่งผิ่	๑					๑		๓,๓๕๐
๓	บ้านสา	๓			๑	๒	๖		๑๒,๙๐๐
๔	ปงดอน	๔		๒		๓	๙		๘,๖๙๓
๕	แม่สุก	๑		๗			๘		๑๓,๓๕๔
๖	วิเชตนคร	๑		๑			๒		๓,๕๒๒

ที่มา : ระบบฐานข้อมูลน้ำในอ่างเก็บน้ำ กรมชลประทาน, พ.ศ. ๒๕๖๘

๓) แหล่งน้ำอื่น ๆ

(๑) สระเก็บน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน (บ่อจิ๋ว ขนาด ๑,๒๖๐ ลูกบาศก์เมตร)

ตารางที่ ๘ แสดงข้อมูลสระเก็บน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

ที่	ตำบล	ปี ๒๕๔๘ - ๒๕๖๖		ปี ๒๕๖๘		รวม	
		ราย	บ่อ	ราย	บ่อ	ราย	บ่อ
๑	แจ้ห่ม	๔	๔	-	-	๔	๔
๒	ทุ่งผิ่	๓๘	๓๘	-	-	๓๘	๓๘
๓	บ้านสา	๒๐	๒๐	-	-	๒๐	๒๐
๔	ปงดอน	๓๐	๓๐	๒	๒	๓๒	๓๒
๕	แม่สุก	๑๗๘	๑๗๘	๑๕	๑๕	๑๙๓	๑๙๓
๖	วิเชตนคร	๕๙	๕๙	-	-	๕๙	๕๙
๗	เมืองมาย	-	-	๒	๒	๒	๒

ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ. ๒๕๖๙

(๒) บ่อบาดาล

ตารางที่ ๙ แสดงข้อมูลบ่อบาดาล

ที่	ตำบล	ด้านการเกษตร (บ่อ)	ด้านอุปโภค - บริโภค (บ่อ)	รวม (บ่อ)
๑	แจ้ห่ม	๑	๒๓	๒๔
๒	ทุ่งผิ่	-	๘	๘
๓	บ้านสา	-	๑๗	๑๗
๔	ปงดอน	๑	๕	๖
๕	แม่สุก	๗	๑๓	๒๐
๖	วิเชตนคร	๔	๑๙	๒๓
๗	เมืองมาย	-	๔	๔

ที่มา : ระบบบริการข้อมูลบ่อน้ำบาดาล กรมทรัพยากรน้ำบาดาล, พ.ศ. ๒๕๖๙

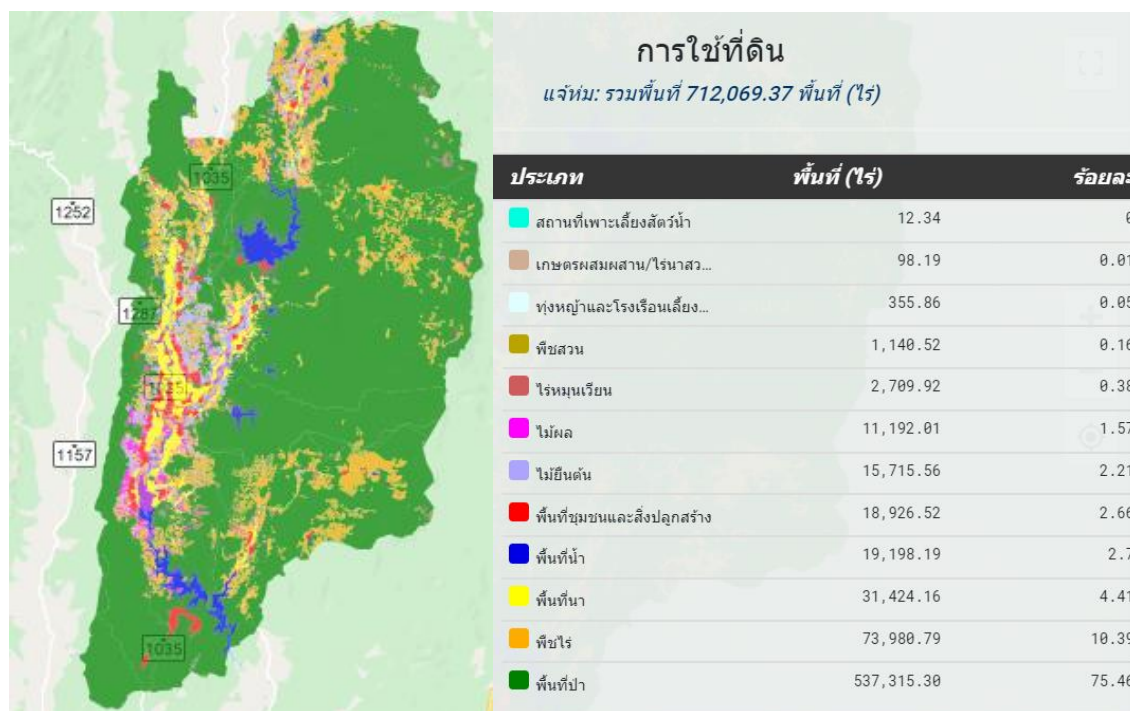
๖. การใช้ประโยชน์ที่ดิน

ตารางที่ ๑๐ แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง

ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
พื้นที่ป่า	๕๓๗,๓๑๕.๓๐	๗๕.๔๖
พืชไร่	๗๓,๙๘๐.๗๙	๑๐.๓๙
พื้นที่นา	๓๑,๔๒๔.๑๖	๔.๔๑
พื้นที่น้ำ	๑๙,๑๙๘.๑๙	๒.๗
พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	๑๘,๙๒๖.๕๒	๒.๖๖
ไม้ยืนต้น	๑๕,๗๑๕.๕๖	๒.๒๑
ไม้ผล	๑๑,๑๙๒.๐๑	๑.๕๗
ไร่มวนเวียน	๒,๗๐๙.๙๒	๐.๓๘
พืชสวน	๑,๑๔๐.๕๒	๐.๑๖
ทุ่งหญ้าและโรงเรือนเลี้ยงสัตว์	๓๕๕.๘๖	๐.๐๕
เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม	๙๘.๑๙	๐.๐๑
สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	๑๒.๓๔	๐
รวม	๗๑๒,๐๖๙.๓๖	๑๐๐.๐๐

ที่มา : (ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๙)

แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง

ภาพที่ ๕ แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง

(ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๙)

ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ

๑. ข้อมูลสินค้าเกษตรที่สำคัญ

ประชากรอำเภอแจ้ห่ม ประชากรมีอาชีพหลักคือ เกษตรกร มีพื้นที่การเกษตร ๗๔,๐๙๒.๗๒ ไร่ (ร้อยละ ๑๑.๕๘ ของพื้นที่อำเภอ) โดยอยู่พื้นที่เขตชลประทานทั้งหมด ๑๗,๑๗๓.๒๕ ไร่ โดยอยู่พื้นที่ในเขตชลประทาน ร้อยละ ๒๓.๑๘

ตารางที่ ๑๑ แสดงข้อมูลด้านพืช

ตำบล	พื้นที่ทั้งหมด (ไร่)	พื้นที่ทางการเกษตร (ไร่)							
		ข้าว นาปี	อ้อย โรงงาน	มัน ลำปะหูลัง	ยางพารา	ไม้ผล	พืชผัก	พืชอื่นๆ	รวม
แจ้ห่ม	๕๙,๔๕๗.๔๓	๓,๘๖๑.๐๐	-	-	๑๘.๗๔	๑๓๕.๐๐	๑๔๘.๐๐	๑,๖๒๐.๒๖	๕,๗๘๓.๐๐
วิเชตนคร	๒๙,๗๓๘.๖๕	๓,๖๓๕.๐๐	-	๙๙๗.๐๐	๒๖๒.๐๓	๒๒๒.๐๐	๙๖.๐๐	๔๔๗.๙๗	๕,๖๖๐.๐๐
บ้านสา	๒๐๒,๑๙๗.๕๒	๓,๑๒๘.๐๐	-	๑๘๖.๐๐	๒๗.๐๕	๓๔๕.๐๐	๕๓๐.๐๐	๒,๔๕๖.๙๕	๖,๖๗๓.๐๐
ปงดอน	๑๒๖,๒๖๖.๐๓	๔,๙๔๓.๐๐	-	๙๐๖.๔๑	๑๘๗.๐๐	๔๑๒.๐๐	๓๔๗.๐๐	๖,๔๔๖.๓๕	๑๓,๒๔๑.๗๖
เมืองมาย	๑๒๔,๙๐๓.๖๘	๓,๔๔๕.๐๐	-	๔.๐๐	๔.๐๐	๗๑.๐๐	๕.๐๐	๙,๖๓๘.๐๐	๑๓,๒๑๗.๐๐
แม่สุก	๙๔,๗๔๕.๗๙	๕,๙๘๑.๔๗	-	๒๒๒.๖๕	๑๑๒.๑๐	๔๑๒.๓๖	๖๖๕.๒๐	๓,๑๗๑.๑๘	๑๐,๕๖๓.๙๖
ทุ่งผึ้ง	๗๔,๗๖๐.๒๖	๓,๒๕๓.๐๐	-	๓๓๐.๐๐	๑๒๘.๑๔	๑,๓๒๑.๐๐	๘๔.๐๐	๑๓,๘๓๗.๘๖	๑๘,๙๕๕.๐๐
พื้นที่รวม	๗๑๒,๐๖๙.๓๗	๒๘,๒๙๖.๔๗	-	๒,๖๔๕.๐๖	๗๓๙.๐๖	๒,๙๑๘.๓๖	๑,๘๗๕.๒๐	๓๗,๖๑๘.๕๗	๗๔,๐๙๒.๗๒

ที่มา : ฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร,พ.ศ.๒๕๖๙

ตารางที่ ๑๒ แสดงข้อมูลด้านปศุสัตว์

ตำบล	เกษตรกร ผู้เลี้ยงสัตว์ รวม (ราย)	โคเนื้อ (ตัว)	โคนม (ตัว)	กระบือ (ตัว)	สุกร (ตัว)	ไก่ (ตัว)	เป็ด (ตัว)	แพะ (ตัว)	แกะ (ตัว)
แจ้ห่ม	๗๑๒	๔๓๐	-	๓๑๖	๗๐๖	๓๓,๖๘๖	๘๖๙	๒๓	-
บ้านสา	๔๕๖	๖๔๔	-	๙๕	๒๑๔	๙๙,๗๗๑	๑๑๗	-	-
ปงดอน	๕๘๑	๓๕๑	-	-	๙๕๒	๕๔,๕๙๖	๕๐	๒๑	-
แม่สุก	๗๘๔	๗๑๑	-	๔๑	๖,๗๗๘	๑๒๑,๒๐๒	๒๓๒	๑๗๐	-
เมืองมาย	๕๙๒	๖๓๖	-	๔๖๖	๖๒๘	๒๒,๘๐๘	๖๑๕	๘	-
ทุ่งผึ้ง	๘๙๔	๑,๔๐๗	-	๖๐	๑๗,๙๙๓	๑๘๐,๙๑๙	๖	๒๙๘	-
วิเชตนคร	๕๙๗	๗๑๕	-	๗	๘๖๒	๓๖,๕๐๔	๙๖๒	-	-
รวมทั้งหมด	๔,๖๑๖	๔,๘๙๔	-	๙๘๕	๒๘,๑๓๓	๕๔๙,๔๘๖	๒,๘๕๑	๕๒๐	-

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์อำเภอแจ้ห่ม,พ.ศ.๒๕๖๘

- โรงงานฆ่าสัตว์ปีกมาตรฐาน ๑ แห่ง คือ

ชื่อโรงงาน บริษัท ดีดี เดือนแดง โพลทรี จำกัด (โรงฆ่าสัตว์ปีก) ที่ตั้ง หมู่ที่ ๔

บ้านสวนดอกคำ ตำบลวิเชตนคร อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง

ตารางที่ ๑๓ แสดงข้อมูลด้านประมง แสดงจำนวนผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

ตำบล	เกษตรกรรวม (ราย)	กุ้งทะเล	กุ้งน้ำจืด	ปลาทะเล	ปลาน้ำจืด	สัตว์น้ำสวยงาม	สัตว์น้ำอื่น ๆ
แจ้ห่ม	๖	-	-	-	๕	-	๑
บ้านสา	๑	-	-	-	๑	-	-
ปงดอน	๑๕	-	-	-	๑๕	-	-
แม่สุก	๑๖	-	-	-	๑๖	-	-
เมืองมาย	๖	-	-	-	๖	-	-
ทุ่งผิ่	๒๑	-	-	-	๒๑	-	-
วิเชตนคร	๑๐	-	-	-	๗	-	๓
รวมทั้งหมด	๗๕	-	-	-	๗๑	-	๔

ที่มา : สำนักงานประมงอำเภอแจ้ห่ม, พ.ศ. ๒๕๖๘

๒. สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้า GI (ถ้าไม่มี ให้ใส่ว่า ไม่มี)

“สับปะรดบ้านสา”

ตำบลบ้านสา อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง เป็นพื้นที่ดอนภูเขาและป่าเสื่อมโทรม ในฤดูแล้งจะขาดแคลนน้ำในการทำเกษตร ด้วยสภาพพื้นที่ดังกล่าวชาวบ้านจึงได้มีการทดลองนำ “สับปะรดพันธุ์ปัตตาเวีย” ซึ่งเป็นพืชที่สามารถเจริญเติบโตและทนสภาพความแห้งแล้งได้ดีมาปลูกเพื่อส่งโรงงานแปรรูป แต่อาจเป็นเพราะปัจจัยของสภาพพื้นที่และภูมิอากาศ จึงทำให้ผลผลิตสับปะรดที่ได้นั้นมีลักษณะที่แตกต่างจากพันธุ์ดั้งเดิม คือ มีรสชาติหวาน เนื้อฉ่ำและมีสีเหลืองใส เหมาะสำหรับบริโภคสดและเป็นที่ชื่นชอบของผู้ที่ได้รับประทาน ทำให้เป็นที่ต้องการของตลาด สับปะรดบ้านสาจึงนับเป็นพืชเศรษฐกิจและเป็นพืชอัตลักษณ์ของท้องถิ่นอำเภอแจ้ห่ม ช่วยสร้างอาชีพและรายได้ให้แก่เกษตรกรได้ดี โดยตำบลบ้านสามีเกษตรกรและพื้นที่ปลูกสับปะรดมากที่สุดของอำเภอแจ้ห่ม กว่า ๑,๐๐๐ ไร่ ผลผลิตประมาณ ๕,๐๐๐ ตัน/ปี และเป็นอันดับที่ ๒ ของจังหวัดลำปาง รองจากตำบลบ้านเสด็จ อำเภอเมืองลำปาง โดยผลผลิตสับปะรดของตำบลบ้านสา จะออกมากที่สุดในช่วงเดือนมิถุนายนถึงกรกฎาคม แบ่งการจำหน่ายออกเป็น ๒ ส่วน คือ จำหน่ายผลส่งโรงงานเพื่อแปรรูปและจำหน่ายผลสดเพื่อการบริโภค ในอัตราส่วน ๗๐ : ๓๐ ซึ่งสับปะรดผลสดราคมจะอยู่ระหว่างกิโลกรัมละ ๒๐-๓๕ บาท

ข้อมูลด้านสังคม

๑. ข้อมูลเกษตรกร/องค์กรเกษตรกร

๑.๑ เกษตรกร

๑) ครุฑเรือนและประชากร

ตารางที่ ๑๔ แสดงจำนวนครุฑเรือน และประชากร

ที่	ตำบล	ครุฑเรือน ทั้งหมด	ครุฑเรือน เกษตรกร	ประชากร		
				ชาย	หญิง	รวม
๑	แจ้ห่ม	๓,๓๐๘	๙๐๔	๓,๕๓๕	๓,๗๘๘	๗,๓๒๓
๒	วิเชตนคร	๓,๐๐๓	๙๕๓	๓,๔๕๗	๓,๖๖๕	๗,๑๒๒
๓	บ้านสา	๑,๗๘๓	๖๙๗	๒,๓๔๕	๒,๔๒๑	๔,๗๖๖
๔	ปงดอน	๑,๖๘๒	๙๐๑	๒,๑๒๓	๒,๑๓๔	๔,๒๕๗
๕	เมืองมาย	๑,๐๙๕	๗๓๒	๑,๕๘๓	๑,๕๗๕	๓,๑๕๘
๖	แม่สุก	๒,๕๑๑	๑,๐๐๖	๓,๒๗๒	๓,๔๑๘	๖,๖๙๐
๗	ทุ่งผึ้ง	๑,๖๙๕	๘๒๙	๑,๙๘๙	๒,๐๓๗	๔,๐๒๖
รวม		๑๕,๐๗๗	๖,๔๓๙	๑๘,๓๐๔	๑๙,๐๓๘	๓๗,๓๔๕

ที่มา : สำนักทะเบียนอำเภอแจ้ห่ม, พ.ศ. ๒๕๖๘

๒) หัวหน้าครุฑเรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุ

ตารางที่ ๑๕ แสดงจำนวนหัวหน้าครุฑเรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุ

ช่วงอายุ (ปี)	ครุฑเรือน	ร้อยละ
๖๕ ปีขึ้นไป	๒,๒๑๑	๓๔.๓๔
๕๖ – ๖๕ ปี	๒,๔๖๙	๓๘.๓๔
๔๖ – ๕๕ ปี	๑,๓๐๓	๒๐.๒๔
๓๖ – ๔๕ ปี	๓๓๔	๕.๑๙
๒๖ – ๓๕ ปี	๑๑๖	๑.๘๐
๑๘ – ๒๕ ปี	๖	๐.๐๙
รวม	๖,๔๓๙	๑๐๐

ที่มา : ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๘

๓) ลักษณะการประกอบอาชีพ

ตารางที่ ๑๖ แสดงจำนวนลักษณะการประกอบอาชีพ

ลักษณะการประกอบอาชีพ	ครุฑเรือน	ร้อยละ
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก	๖,๑๓๐	๙๕.๒๐
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง	๓๐๙	๔.๘๐
รวม	๖,๔๓๙	๑๐๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอแจ้ห่ม, พ.ศ. ๒๕๖๘

๔) ลักษณะการถือครองที่ดิน

ตารางที่ ๑๗ แสดงจำนวนลักษณะการถือครองที่ดิน

ลักษณะการถือครอง	ครัวเรือน	ร้อยละ
เกษตรกรเป็นเจ้าของ	๓,๗๑๖	๔๑.๒๖
อื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี)	๓,๑๖๙	๓๕.๑๘
เช่า	๒,๑๒๒	๒๓.๕๖
รวม	๕,๗๙๗	๑๐๐

ที่มา : ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๘

๕) ประเภทเอกสารสิทธิ์ (เฉพาะเกษตรกรเป็นเจ้าของ)

ตารางที่ ๑๘ แสดงจำนวนประเภทเอกสารสิทธิ์

ประเภทเอกสารสิทธิ์ (ครัวเรือน)				รวม
โฉนด/น.ส.ทุกประเภท	ส.ป.ก. ทุกประเภท	หนังสือรับรอง ของหน่วยงาน	ไม่มีเอกสารสิทธิ์	
๒,๙๘๘	๗๖๓	๙	๗๓๗	๓,๗๑๖

ที่มา : ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๘

๖) รายได้ รายจ่ายของครัวเรือนเกษตรกร เฉลี่ย ๙๗,๔๙๒.๖๖ บาท/ครัวเรือน

๗) สินเชื่อและภาวะหนี้สินของเกษตรกร เฉลี่ย ๕๗,๗๕๖.๐๓ บาท/ครัวเรือน

๘) ประเพณีและวัฒนธรรม

(๑) การนับถือศาสนา ประชากรอำเภอแจ้ห่มส่วนใหญ่ นับถือศาสนาพุทธ โดยมีบางส่วนนับถือศาสนาคริสต์

(๒) วัฒนธรรมท้องถิ่นที่สำคัญ

- ประเพณีบวงสรวงสักการะเจ้าพ่อพญาคำลือ
- ประเพณีตักบาตรเทโว
- ประเพณีสงกรานต์

๑.๒ องค์กรและสถาบันเกษตรกร

๑) กลุ่มเกษตรกร/สถาบัน

ตารางที่ ๑๙ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกร

ตำบล	กลุ่มส่งเสริม		กลุ่มแม่บ้าน		กลุ่มยุวเกษตรกร		วิสาหกิจชุมชน		สหกรณ์		กลุ่มเกษตรกร	
	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)
แจ้ห่ม	๑	๒๗	๑	๒๕	๒	๗๕	๑๒	๑๔๒	๒	๓,๐๒๐	๒	๑๐๑
บ้านสา	๑	๓๘	๑	๓๗	๑	๓๐	๑๖	๒๔๓	๐	๐	๑	๕๐
ปงดอน	๑	๓๐	๑	๑๐	๑	๓๐	๑๒	๔๒๑	๐	๐	๑	๕๔

ตารางที่ ๑๙ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกร (ต่อ)

ตำบล	กลุ่มส่งเสริม		กลุ่มแม่บ้าน		กลุ่มยุวเกษตรกร		วิสาหกิจชุมชน		สหกรณ์		กลุ่มเกษตรกร	
	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)
แม่สุก	๑	๖๐	๑	๒๕	๑	๒๐	๑๒	๓๕๘	๑	๘๙	๐	๐
เมืองมาย	๑	๓๐	๑	๒๐	๑	๒๐	๑๓	๑๕๘	๐	๐	๑	๘๐
ทุ่งผึ้ง	๑	๑๕๐	๑	๗	๑	๒๕	๑๕	๒๕๒	๐	๐	๐	๐
วิเชตนคร	๑	๘๗	๑	๒๐	๑	๑๐	๑๗	๑๙๐	๑	๑,๑๔๙	๐	๐
รวม	๗	๔๒๒	๗	๑๔๔	๘	๒๑๐	๙๗	๑,๗๖๔	๔	๔,๒๕๘	๕	๒๘๕

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอแจ้ห่ม, พ.ศ. ๒๕๖๗

ตารางที่ ๒๐ แสดงจำนวนผลิตภัณฑ์ที่ลงทะเบียน OTOP จำแนกตามผลิตภัณฑ์

ประเภทผลิตภัณฑ์	จำนวน
อาหาร	๗๔
เครื่องดื่ม	๘
ผ้า เครื่องแต่งกาย	๑๕
ของใช้/ของตกแต่ง/ของที่ระลึก	๖๒
สมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร	๑๔
รวม	๑๗๓

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอแจ้ห่ม, พ.ศ. ๒๕๖๘

ตารางที่ ๒๑ แสดงข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชน

ชื่อกลุ่ม	ที่อยู่		จำนวน สมาชิก
	หมู่ที่	ตำบล	
วิสาหกิจชุมชนวิสาหกิจชุมชนน้ำผักสร้างสุขบ้านฮ่องลี่	๕	แจ้ห่ม	๑๕
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผ้าถักโครเชต์ (หงส์ฟ้า)	๘	แจ้ห่ม	๑๕
วิสาหกิจชุมชนรักษ์สุขภาพ บ้านศรีหลวงเหนือ	๙	แจ้ห่ม	๑๑
วิสาหกิจชุมชนขนมไทยศรีหลวงเหนือ	๙	แจ้ห่ม	๒๐
วิสาหกิจชุมชนไก่อารมณ์ดี	๙	แจ้ห่ม	๑๗
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มอาชีพแปรรูปและถนอมอาหาร หมู่ ๙ ต.แจ้ห่ม	๙	แจ้ห่ม	๑๒
วิสาหกิจชุมชนวังสัก โกลเด่น กรีน	๑๐	แจ้ห่ม	๘
วิสาหกิจชุมชนแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรบ้านวังสัก	๑๐	แจ้ห่ม	๑๔
วิสาหกิจชุมชนเมียนหุย(Mien Rui)	๑๐	แจ้ห่ม	๗
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเย็บกระเป๋าผ้าบ้านวังสัก	๑๐	แจ้ห่ม	๒๑

ชื่อกลุ่ม	ที่อยู่		จำนวนสมาชิก
	หมู่ที่	ตำบล	
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผลิตอาหารสัตว์ลดต้นทุน	๑	ทุ่งผึ้ง	๑๓
วิสาหกิจชุมชนการท่องเที่ยวโดยชุมชนบ้านทุ่งฮ้าง	๑	ทุ่งผึ้ง	๗
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มหัตถกรรมทุ่งฮ้าง	๑	ทุ่งผึ้ง	๑๔
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผลิตน้ำดื่ม	๒	ทุ่งผึ้ง	๗
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรกรรมบ้านหัวฝาย หมู่ ๓	๓	ทุ่งผึ้ง	๑๕
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มส่งเสริมการเลี้ยงสุกรบ้านทุ่งผึ้ง	๔	ทุ่งผึ้ง	๒๔
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงโคบ้านทุ่งผึ้ง	๔	ทุ่งผึ้ง	๑๓
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผลิตเฟอร์นิเจอร์ไม้ไผ่	๔	ทุ่งผึ้ง	๗
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มส่งเสริมเลี้ยงโคเนื้อ หมู่ ๔ บ้านทุ่งผึ้ง	๔	ทุ่งผึ้ง	๔๕
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้ผลิตโคเนื้อ	๖	ทุ่งผึ้ง	๑๓
วิสาหกิจชุมชนวิสาหกิจชุมชนหอมพญาสาบหมก	๒	บ้านสา	๑๐
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้ปลูกมะม่วง	๓	บ้านสา	๗
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปบ้านสา หมู่ ๔	๔	บ้านสา	๑๕
วิสาหกิจชุมชนทำแพสาเภาทอง-ทะเลสาบถ้ำกลม	๕	บ้านสา	๑๓
วิสาหกิจชุมชนผลิตแปรรูปสินค้าเกษตรบ้านสา	๕	บ้านสา	๑๐
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปสัตว์ปศุสัตว์บ้านสา	๕	บ้านสา	๔๒
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปสัตว์น้ำ	๕	บ้านสา	๑๑
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลาสามแม่อาว	๕	บ้านสา	๗
วิสาหกิจชุมชนแปรรูปสมุนไพรบ้านแป้นใต้	๖	บ้านสา	๗
วิสาหกิจชุมชนโรงสีชุมชนบ้านแป้นใต้	๖	บ้านสา	๑๐
วิสาหกิจชุมชนเลี้ยงปศุสัตว์ หมู่ ๗	๗	บ้านสา	๗
วิสาหกิจชุมชนบ้านสาโฮมเมด	๙	บ้านสา	๑๔
วิสาหกิจชุมชนสับปะรดแปลงใหญ่บ้านสา	๑๐	บ้านสา	๓๔
วิสาหกิจชุมชนผักปลอดภัยบ้านแม่ตา	๑	ปงดอน	๑๑
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรชุมชนตำบลปงดอน	๑	ปงดอน	๑๒
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงวัวคุณภาพ ต.ปงดอน	๑	ปงดอน	๓๓
วิสาหกิจชุมชนเย็บผ้าสำเร็จรูปบ้านแม่ตา	๑	ปงดอน	๑๐
วิสาหกิจชุมชนแปรรูปผลผลิตในเขตปฏิรูปที่ดิน ต.ปงดอน	๓	ปงดอน	๙
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มข้าวตำบลปงดอน	๓	ปงดอน	๙
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรอินทรีย์เพชรน้ำวัง	๓	ปงดอน	๙

ชื่อกลุ่ม	ที่อยู่		จำนวนสมาชิก
	หมู่ที่	ตำบล	
วิสาหกิจชุมชนมะม่วงตำบลปงดอน	๓	ปงดอน	๒๒๔
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มตัดเย็บเสื้อผ้าบ้านไฮ หมู่ ๓	๓	ปงดอน	๒๐
วิสาหกิจชุมชนเกษตรกรก้าวหน้าเปิงใจ	๔	ปงดอน	๓๒
วิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกข้าวและพืชผลทางการเกษตรบ้านเปิงใจ By ยายต่าย	๔	ปงดอน	๑๐
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มกาแปบ้านเลาสุ หมู่ ๘ ตำบลปงดอน	๘	ปงดอน	๑๖
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงวัวพันธุ์พื้นเมืองบ้านนาใหม่	๒	เมืองมาย	๗
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มจักสานบ้านนาใหม่	๒	เมืองมาย	๑๔
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มจักสานไม้กวาดดอกหญ้า ม.๒ ต.เมืองมาย	๒	เมืองมาย	๗
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรกรพืชไร่ ม.๒ บ้านนาใหม่	๒	เมืองมาย	๗
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มจักสานผิวไม้ไผ่บ้านนางาม หมู่๓	๓	เมืองมาย	๓๐
วิสาหกิจชุมชนเกษตรปลอดภัยและการแปรรูป ต.เมืองมาย	๔	เมืองมาย	๙
วิสาหกิจชุมชนแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร หมู่ ๔ บ้านไผ่งาม	๔	เมืองมาย	๗
วิสาหกิจชุมชนเลี้ยงวัว หมู่ ๔ เมืองมาย	๔	เมืองมาย	๗
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มจักสานไม้ไผ่บ้านไผ่แพะ หมู่๕	๕	เมืองมาย	๑๒
วิสาหกิจชุมชนแปรรูปผลิตภัณฑ์ด้านการเกษตรไผ่แพะ	๕	เมืองมาย	๒๕
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกไผ่รวกบ้านไผ่แพะ หมู่ ๕ ตำบลเมืองมาย	๕	เมืองมาย	๙
วิสาหกิจชุมชนไผ่ เมืองมาย	๕	เมืองมาย	๑๐
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเห็ดนางฟ้าไผ่ทอง	๖	เมืองมาย	๘
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกไผ่ไม้ยั่งยืน ต. เมืองมาย	๖	เมืองมาย	๓๘
วิสาหกิจชุมชนหมอนทองฟาร์ม	๖	เมืองมาย	๑๕
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มถักผ้าอเนกประสงค์ไหมสามัคคี ม.๖	๖	แม่สุก	๑๓
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มวิสาหกิจชุมชนไผ่แม่สุก	๖	แม่สุก	๒๑๐
วิสาหกิจชุมชนสองพี่น้องแปรรูปผลผลิตการเกษตร	๖	แม่สุก	๘
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรอินทรีย์เพชรลานนา	๖	แม่สุก	๗
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มหมอนไหมผาซ่อ	๘	แม่สุก	๑๗
วิสาหกิจชุมชนชีวิตในสวน	๑๐	แม่สุก	๙
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปอาหารและสมุนไพรตำบลแม่สุก	๑๐	แม่สุก	๑๙
วิสาหกิจชุมชนเลี้ยงแพะบ้านทุ่งคาใต้	๑๐	แม่สุก	๗
วิสาหกิจชุมชนวิสาหกิจชุมชนวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผลิตภัณฑ์โรงเรียนผู้สูงอายุตำบลวิเชตนคร	๑	วิเชตนคร	๓๓

ชื่อกลุ่ม	ที่อยู่		จำนวนสมาชิก
	หมู่ที่	ตำบล	
วิสาหกิจชุมชนบ้านปูนาใหม่ผ้าขาว	๓	วิเชตนคร	๑๒
วิสาหกิจชุมชนปูนาพาเพลิน วิเชตนคร	๓	วิเชตนคร	๑๐
วิสาหกิจชุมชนการทำข้าวหลาม	๓	วิเชตนคร	๑๓
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านเก้าต้อ	๔	วิเชตนคร	๓๑
วิสาหกิจชุมชนผักเพื่อสุขภาพและการแปรรูปบ้านใหม่เหล่ายาว	๘	วิเชตนคร	๘
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มกระเป๋าจักสานบ้านใหม่เหล่ายาว	๘	วิเชตนคร	๙
วิสาหกิจชุมชนข้าวแต่น้องอ๋ม	๘	วิเชตนคร	๑๑
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรใหม่เหล่ายาว	๘	วิเชตนคร	๑๐

ชื่อกลุ่ม	ที่อยู่		จำนวนสมาชิก
	หมู่ที่	ตำบล	
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรกรสมบูรณ์เพื่อสุขภาพ	๙	วิเซตนคร	๗
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงวัวบ้านทุ่งวิเขต	๑๑	วิเซตนคร	๙
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงโคเนื้อตำบลวิเซตนคร	๑๑	วิเซตนคร	๘

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอแจ้ห่ม, พ.ศ.๒๕๖๙

ตารางที่ ๒๒ แสดงข้อมูลกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มยุวเกษตรกร และกลุ่มส่งเสริมอาชีพ

ชื่อกลุ่ม	ที่อยู่		จำนวนสมาชิก
	หมู่ที่	ตำบล	
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านสบฟ้า	๗	แจ้ห่ม	๒๐
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านหลวงไค้	๑	แจ้ห่ม	๒๑
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรเชียงหมั้น	๓	แจ้ห่ม	๖๓
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านหนองนาว	๘	แจ้ห่ม	๘๐
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านป่าแดด	๒	แจ้ห่ม	๕๐
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านม่วง	๖	แจ้ห่ม	๔๕
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรหลวงเหนือ	๙	แจ้ห่ม	๓๐
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านวังสีก	๑๐	แจ้ห่ม	๑๐
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านแจ้คอน	๒	ทุ่งผ័ง	๓๐
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรแจ้คอนใต้	๖	ทุ่งผ័ง	๒๐
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านทุ่งฮ้าง	๑	ทุ่งผ័ง	๑๕
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านสบหก	๒	บ้านสา	๘๓
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านแป้นพัฒนา	๘	บ้านสา	๑๘
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านสามัคคี	๕	บ้านสา	๑๕
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านแป้นเหนือ	๑	บ้านสา	๑๕
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านแป้นใต้	๖	บ้านสา	๑๙
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านสาแพะ	๓	บ้านสา	๑๕
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านโป่งชัย	๙	บ้านสา	๑๕
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านแม่ตา	๑	ปงดอน	๑๕
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านปงดอน	๒	ปงดอน	๒๐
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านแม่ตาใน	๖	ปงดอน	๑๕
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรไผ่แพะ	๕	เมืองมาย	๒๕

ชื่อกลุ่ม	ที่อยู่		จำนวนสมาชิก
	หมู่ที่	ตำบล	
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรไร่ไผ่งาม	๔	เมืองมาย	๒๐
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านแม่สุก	๑	แม่สุก	๑๕
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านศรีบุญเรือง	๓	แม่สุก	๒๐
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านใหญ่สามัคคี	๖	แม่สุก	๗๒
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านสุกใหม่	๑๒	แม่สุก	๒๐
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านทุ่งคา	๔	แม่สุก	๒๐
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านเก่าดี	๔	วิเชตนคร	๓๗
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านใหม่สวนดอกกำ	๑	วิเชตนคร	๓๐
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านหลุก	๒	วิเชตนคร	๒๐
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านใหม่ผ้าขาว	๓	วิเชตนคร	๒๐
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านสันมะเกลือ	๕	วิเชตนคร	๗
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านใหม่เหล่ายาว	๘	วิเชตนคร	๒๖
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านทุ่งวิเขต	๑๑	วิเชตนคร	๘
กลุ่มยุวเกษตรกรในโรงเรียนบ้านสันมะเกลือ	๕	วิเชตนคร	๒๐
กลุ่มยุวเกษตรกรในโรงเรียนบ้านไผ่งามวิทยา	๕	เมืองมาย	๒๕
กลุ่มยุวเกษตรกรในโรงเรียนบ้านฮ่องลี	๕	แจ้ห่ม	๑๓
กลุ่มยุวเกษตรกรในโรงเรียนบ้านแป้น	๑	บ้านสา	๔๔
กลุ่มยุวเกษตรกรผิมน้อยสามัคคี	๗	บ้านสา	๑๖
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์ ทางการเกษตรชุมชนตำบลปงดอน	๑	ปงดอน	๑๒
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรกลุ่มแปลงใหญ่ไผ่ตำบลแม่สุก	๖	แจ้ห่ม	๑๐
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านแม่ตาหลวง	๑	ปงดอน	๑๔
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรน้ำปู น้ำผัก หมู่ ๘	๘	แจ้ห่ม	๑๐
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรผู้ปลูกถั่วลิสง ต.เมืองมาย	๔	เมืองมาย	๑๐
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรผู้ปลูกผักตำบลปงดอน	๖	ปงดอน	๑๐
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรผู้ปลูกผักปลอดภัยตำบลวิเชตนคร	๘	วิเชตนคร	๑๐
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรผู้ปลูกสับปะรดแปลงใหญ่	๕	บ้านสา	๑๐
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรมะนาวแปลงใหญ่ตำบลทุ่งผึ้ง	๔	ทุ่งผึ้ง	๑๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอแจ้ห่ม, พ.ศ.๒๕๖๘

ตารางที่ ๒๓ แสดงข้อมูลกลุ่มเกษตรกร และสหกรณ์

ชื่อกลุ่ม	ที่อยู่		จำนวนสมาชิก
	หมู่ที่	ตำบล	
กลุ่มเกษตรกรทำนาบ้านสา	๖	บ้านสา	๔๑
กลุ่มเกษตรกรทำไร่แจ้ห่ม	๓	วิเชตนคร	๕๐
กลุ่มเกษตรกรทำไร่ปงดอน	๖	ปงดอน	๓๐
กลุ่มเกษตรกรทำไร่เมืองมาย	๔	เมืองมาย	๕๙

ที่มา : สำนักงานสหกรณ์จังหวัดลำปาง, พ.ศ. ๒๕๖๘

๒) ศูนย์เรียนรู้และเครือข่าย

ตารางที่ ๒๔ แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร

ตำบล	ศพก.	ศพก. เครือข่าย	ศจช.	ศดปช.	ศบกต.	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ พอเพียง			ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยี ด้านการพัฒนาที่ดิน
						กษ.	ปศุสัตว์	ปฏินูป	
แจ้ห่ม	-	๓	-	-	-	-	-	-	๑
บ้านสา	-	๖	-	๑	๑	-	-	-	๑
ปงดอน	-	๘	๒	๑	-	๑	-	-	๑
แม่สุก	๑	๖	๑	-	-	-	๑	-	๑
เมืองมาย	-	๔	-	-	-	-	๑	-	๑
ทุ่งผึ้ง	-	๔	๑	-	-	-	-	-	๑
วิเชตนคร	-	๗	-	-	-	-	๑	-	๑
รวม	๑	๓๔	๑	๑	๑	๑	๓	-	๗

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอแจ้ห่ม, พ.ศ. ๒๕๖๘

(๑) อาสาสมัครเกษตร

ตารางที่ ๒๕ แสดงจำนวนอาสาสมัครเกษตร

ตำบล	หน่วยงาน /อาสาสมัครเกษตร (ราย)								
	อาสาสมัคร ฝนหลวง	ครูบัญชี อาสา	ประมง อาสา	อาสา ปศุสัตว์	หมอดิน อาสา	เกษตร หมู่บ้าน	สหกรณ์	เศรษฐกิจ การเกษตร	อาสาสมัคร ปฏินูปที่ดิน
แจ้ห่ม	-	๑	๒	๔	๑๑	๑๑	๒	-	-
บ้านสา	-	๑	-	๕	๑๐	๑๐	๑	-	๓
ปงดอน	-	๒	๔	๕	๘	๘	-	-	๓

ตำบล	หน่วยงาน / อาสาสมัครเกษตร (ราย)								
	อาสาสมัคร ฝนหลวง	ครูบัญชี อาสา	ประมง อาสา	อาสา ปศุสัตว์	หมอดิน อาสา	เกษตร หมู่บ้าน	สหกรณ์	เศรษฐกิจ การเกษตร	อาสาสมัคร ปฏิรูปที่ดิน
แม่สุก	๑	-	๖	๖	๑๒	๑๒	-	-	-
เมืองมาย	-	๑	-	๔	๖	๖	-	-	-
ทุ่งผึ้ง	-	๑	-	๒	๘	๘	-	๑	๓
วิเชตนคร	๑	-	-	๔	๑๑	๑๑	๑	-	-
รวม	๒	๖	๑๒	๓๐	๖๖	๖๖	๔	๑	๙

หมายเหตุ : อาสาเกษตรบางรายทำหน้าที่อาสามากกว่า ๑ หน้าที่

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอแจ้ห่ม, พ.ศ. ๒๕๖๘

(๒) ประชาชนชาวบ้าน

อำเภอแจ้ห่มมีประชาชนชาวบ้านภายใต้โครงการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งการดำเนินการโครงการได้คัดเลือกประชาชนชาวบ้านเป็นผู้ดำเนินการถ่ายทอดองค์ความรู้ตามวิถีของประชาชนแต่ละคน จำนวน ๓๒ คน

ตารางที่ ๒๖ แสดงข้อมูลประชาชนชาวบ้าน

ตำบล	จำนวน (ราย)	องค์ความรู้ด้าน
แจ้ห่ม	๔	เศรษฐกิจพอเพียง, เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ
บ้านสา	๗	เศรษฐกิจพอเพียง, แปรรูปสินค้าเกษตร, สับปะรด
ปงดอน	๓	เศรษฐกิจพอเพียง, ผักอินทรีย์, ข้าว
แม่สุก	๗	ไผ่, เศรษฐกิจพอเพียง, เกษตรผสมผสาน
เมืองมาย	๓	เศรษฐกิจพอเพียง, ถั่วลิสง
ทุ่งผึ้ง	๔	ไร่นาสวนผสม, มะนาว
วิเชตนคร	๔	ไร่นาสวนผสม, เศรษฐกิจพอเพียง
รวม	๓๒	

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอแจ้ห่ม/พัฒนาชุมชนอำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง, พ.ศ.๒๕๖๗

(๓) ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ตารางที่ ๒๗ แสดงข้อมูลศูนย์หลักและศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ที่	ชื่อศูนย์เครือข่าย (ลำดับที่ ๑ ศูนย์หลัก ลำดับถัดไป ศูนย์เครือข่าย)	ประเภท/กิจกรรมหลัก	ที่ตั้งศูนย์	
			หมู่	ตำบล
๑	ศพก.แจ้ห่ม (เพชรล้านนา)	การเกษตรแบบผสมผสาน	๖	แม่สุก
๒	ศพก.ตำบลทุ่งผึ้ง นางคำมี อุทธิยา	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตร ทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๑	ทุ่งผึ้ง

ที่	ชื่อศูนย์เครือข่าย (ลำดับที่ ๑ ศูนย์หลัก ลำดับถัดไป ศูนย์เครือข่าย)	ประเภท/กิจกรรมหลัก	ที่ตั้งศูนย์	
			หมู่	ตำบล
	(บ้านสวนสีขาว)			
๓	ศพก.ตำบลทุ่งผึ้ง นายอเนก ประสม	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ผล	๒	ทุ่งผึ้ง
๔	วิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกลำไยบ้านแจ้ คอน	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ผล	๒	ทุ่งผึ้ง
๕	ศพก.แปลงใหญ่มะนาวตำบลทุ่งผึ้ง	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตร ทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๔	ทุ่งผึ้ง
๖	ศพก.ตำบลแม่สุก นายแถม ธิคม	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตร ทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๒	แม่สุก
๗	สวนวิกานต์ดา	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตร ทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๒	แม่สุก
๘	ศพก.ตำบลแม่สุก นายบุญส่ง ปันงาม	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตร ทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๒	แม่สุก
๙	ศพก.ตำบลแม่สุก นางนิศรา โลมากุล	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตร ทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๑๒	แม่สุก
๑๐	สวนม่อนสิงห์คำ	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตร ทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๕	แม่สุก
๑๑	ศพก.ตำบลปงดอน ร.ต.ต.วิโรจน์ อุปนันไชย	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ยืนต้น	๑	ปงดอน
๑๒	ฟาร์มจิ้งหรีดวรรณิษา	ศูนย์เรียนรู้ด้านแมลงเศรษฐกิจ	๑	ปงดอน
๑๓	ศพก.ตำบลปงดอน นายพิเดช สัตย์มาก	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตร ทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๓	ปงดอน
๑๔	ศดปช.ปงดอน	ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศดปช.)	๖	ปงดอน
๑๕	ศจช.ปงดอน	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.)	๖	ปงดอน
๑๖	ศูนย์ข้าวชุมชน ตำบลปงดอน	ศูนย์เรียนรู้ด้านข้าว / ศูนย์ข้าวชุมชน	๖	ปงดอน
๑๗	ศพก.ตำบลวิเชตนคร นางสาวอัญญาพร เกร่งครัด (แอ้ว อ้อม)	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตร ทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๓	วิเชตนคร
๑๘	ศพก.ตำบลวิเชตนคร นายธรรมนิตย์ สะอาด	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตร ทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๕	วิเชตนคร
๑๙	ศพก.ตำบลวิเชตนคร นายเล็ก ต้อนรับ	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตร ทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๕	วิเชตนคร

ที่	ชื่อศูนย์เครือข่าย (ลำดับที่ ๑ ศูนย์หลัก ลำดับถัดไป ศูนย์เครือข่าย)	ประเภท/กิจกรรมหลัก	ที่ตั้งศูนย์	
			หมู่	ตำบล
๒๐	ศพก.ตำบลวิเชตนคร นางไศภิชฐ์กานต์ ลำขาว	ศูนย์เรียนรู้พืชผัก	๘	วิเชตนคร
๒๑	บ้านรักผักฟาร์ม	ศูนย์เรียนรู้พืชผัก / ผักไฮโดรฯ	๘	วิเชตนคร
๒๒	ศพก.ตำบลวิเชตนคร นายวรชัย อุดรศักดิ์	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตร ทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๑๐	วิเชตนคร
๒๓	ศพก.ตำบลแจ้ห่ม นายสุระพล จันทศรี	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตร ทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๕	แจ้ห่ม
๒๔	ศพก.ตำบลแจ้ห่ม นางวันเย็น อวดกล้า	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตร ทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๘	แจ้ห่ม
๒๕	วิสาหกิจชุมชนแปรรูปผลิตภัณฑ์ทา การเกษตร ม.๔ บ้านไผ่งาม	ศูนย์เรียนรู้ด้านการแปรรูปผลิตภัณฑ์ด้าน การเกษตร	๔	เมืองมาย
๒๖	ศพก.ตำบลเมืองมาย นางพัชรินทร์ ทรายมูล	ศูนย์เรียนรู้ด้านปศุสัตว์	๖	เมืองมาย
๒๗	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้ปลูกมะม่วง	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ผล	๓	บ้านสา
๒๘	ศพก.ตำบลบ้านสา นางชนกนิษฐา แสงวงศ์	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตร ทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๔	บ้านสา
๒๙	วิสาหกิจชุมชนแปรรูปสับปะรดบ้าน สา	ศูนย์เรียนรู้ด้านการแปรรูปผลิตภัณฑ์ด้าน การเกษตร	๕	บ้านสา
๓๐	ศพก.ตำบลบ้านสา นางวริษา จิตใหญ่	ศูนย์เรียนรู้ด้านการแปรรูปผลิตภัณฑ์ด้าน การเกษตร	๖	บ้านสา
๓๑	ศพก.ตำบลแจ้ห่ม เกษตรริมวัง	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตร ทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน/ข้าว/ผัก	๕	แจ้ห่ม

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอแจ้ห่ม, พ.ศ. ๒๕๖๔

(๔) กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่

มีกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ จำนวน ๖ กลุ่ม ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ ๒๘ แสดงข้อมูลกลุ่มแปลงใหญ่

ที่	ตำบล	ชื่อกกลุ่มแปลงใหญ่	ชนิดพืช	จำนวนสมาชิก (คน)	จำนวน พื้นที่ (ไร่)
๑	แม่สุก	แปลงใหญ่ไผ่ หมู่ ๖ ตำบลแม่สุก	ไผ่	๕๔	๑๖๕
๒	ทุ่งผึ้ง	แปลงใหญ่มะนาว หมู่ ๔ ตำบลทุ่งผึ้ง	มะนาว	๑๕๖	๑,๐๐๐
๓	บ้านสา	แปลงใหญ่สับปะรด ตำบลบ้านสา	สับปะรด	๓๖	๖๓๔
๔	ปงดอน	แปลงใหญ่พืชผัก ตำบลปงดอน	พืชผัก	๓๒	๔๗.๒๕
๕	เมืองมาย	แปลงใหญ่ถั่วงอก ตำบลเมืองมาย	ถั่วงอก	๑๓๖	๕๑๓
๖	วิเชตนคร	แปลงใหญ่ยางพาราอำเภอแจ้ห่ม	ยางพารา	๔๓	๕๐๕

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอแจ้ห่ม, พ.ศ. ๒๕๖๔

บทที่ ๒

การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของอำเภอ

๑. ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของอำเภอ

สินค้าเกษตรที่สำคัญ ชนิดสินค้าข้าว

๑.๑ แหล่งน้ำหลัก

[☒] น้ำฝน []ชลประทาน [] บ่อน้ำบาดาล [] แหล่งน้ำธรรมชาติอื่น ๆ (ระบุ).....

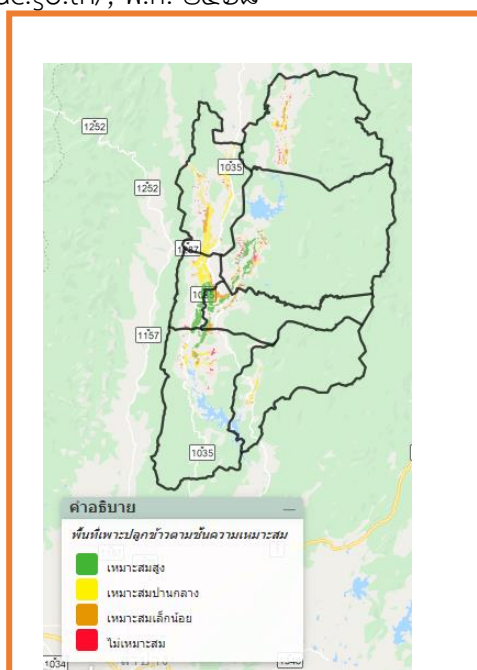
๑.๒ พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

๑) เขตความเหมาะสม

ตารางที่ ๒๙ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว

ตำบล	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
รวมอำเภอแจ้ห่ม	๑๓,๓๓๕.๖๖	๒๐,๗๓๒.๘๑	๖,๐๐๖.๖๘	๗๑,๓๒๕.๑๓	๑๑๑,๔๐๐.๒๘
แจ้ห่ม	๓,๒๕๒.๔๙	๑,๓๙๒.๙๙	๑,๕๙๖.๑๔	๖,๒๙๘.๖๗	๑๒,๕๔๐.๒๙
บ้านสา	๓,๙๗๔.๖๒	๑,๓๙๗.๘๙	๘๔๙.๒๒	๑๙,๔๖๘.๐๐	๒๕,๖๘๙.๗๒
ปงดอน	๓,๐๓๗.๗๒	๔,๕๕๓.๑๕	๖๓๗.๙๐	๑๑,๖๙๑.๕๐	๑๙,๙๒๐.๒๗
แม่สุก	๒๗.๘๗	๗,๑๘๐.๘๗	๑,๐๘๑.๒๖	๙,๔๙๑.๐๐	๑๗,๗๘๑.๐๐
เมืองมาย	-	๗๑๓.๖๖	๑๑๑.๑๐	๑,๙๒๖.๕๖	๒,๗๕๑.๓๓
ทุ่งผึ้ง	-	๒,๑๔๖.๔๘	๑,๒๖๘.๖๐	๑๐,๔๘๙.๗	๑๓,๙๐๔.๗๘
วิเชตนคร	๓,๐๔๒.๙๖	๓,๓๔๗.๗๗	๔๖๒.๔๖	๑๑,๙๕๙.๗๐	๑๘,๘๑๒.๘๙

ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๘

ภาพที่ ๖ แผนที่แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว

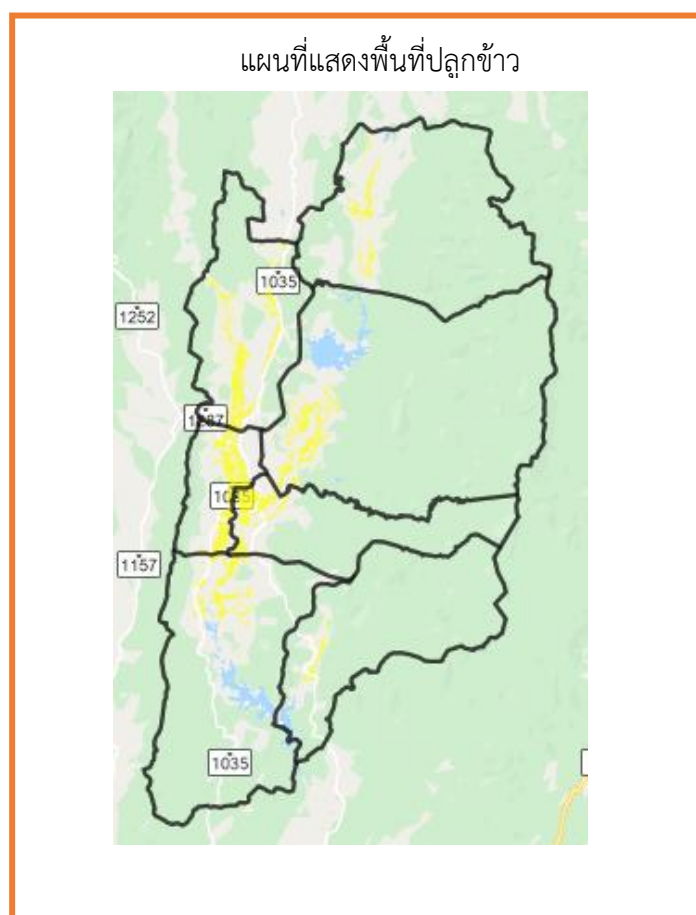
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๘)

๒) พื้นที่ปลูกข้าว

ตารางที่ ๓๐ แสดงครัวเรือนเกษตรกร พื้นที่ปลูก และผลผลิตข้าว

ตำบล	ครัวเรือนเกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
แจ้ห่ม	๘๕๒	๓,๕๕๖.๐๔	๓,๕๕๖.๐๔	๒,๐๔๘.๒๘	๐.๕๗๖
บ้านสา	๖๓๖	๓,๐๙๕.๐๗	๓,๐๙๕.๐๗	๑,๗๔๒.๕๒	๐.๕๖๓
ปงดอน	๘๐๐	๔,๑๑๔.๕๙	๔,๑๑๔.๕๙	๒,๒๕๐.๖๘	๐.๕๔๗
แม่สุก	๙๙๓	๖,๑๘๕.๔๔	๖,๑๘๕.๔๔	๓,๔๗๖.๒๒	๐.๕๖๒
เมืองมาย	๖๙๗	๔,๔๗๑.๘๑	๔,๔๗๑.๘๑	๒,๓๖๑.๑๒	๐.๕๒๘
ทุ่งผึ้ง	๖๘๒	๓,๒๐๒.๔๖	๓,๒๐๒.๔๖	๑,๗๖๗.๗๖	๐.๕๕๒
วิเชตนคร	๙๒๖	๔,๖๐๒.๑๘	๔,๖๐๒.๑๘	๒,๗๑๐.๔๘	๐.๕๘๗
รวม	๕,๓๙๖	๒๙,๒๒๗.๕๗	๒๙,๒๒๗.๕๗	๑๖,๓๔๘.๐๕	๐.๕๕๙

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอแจ้ห่ม พ.ศ. ๒๕๖๘

ภาพที่ ๗ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าว (พื้นที่ปลูกจริง)

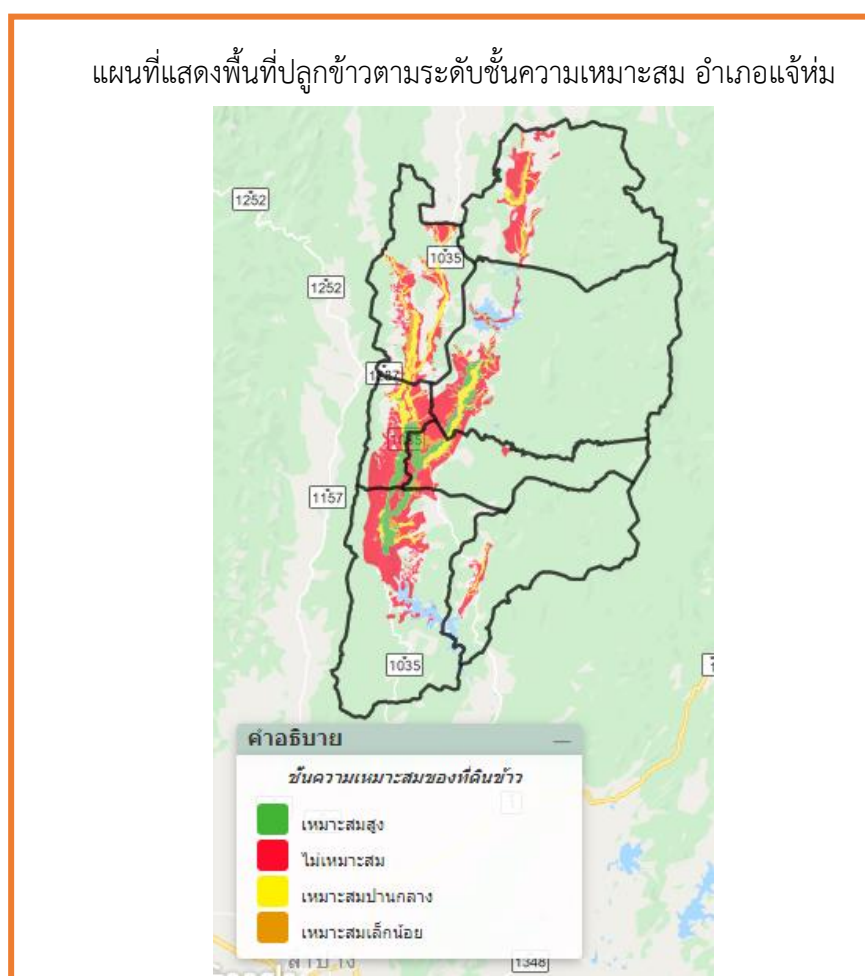
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๘)

(๓) พื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม

ตารางที่ ๓๑ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม

ตำบล	พื้นที่ปลูกตามระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S1)	เหมาะสมปานกลาง (S2)	เหมาะสมน้อย (S3)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
รวมอำเภอแจ้ห่ม	๙,๐๙๒.๙๗	๑๐,๑๓๑.๒๙	๖,๐๐๖.๖๙	๒,๔๗๕.๑๗	๒๗,๗๐๖.๑๐
แจ้ห่ม	๒,๓๖๗.๕๐	๒๒.๘๖	๑,๕๙๖.๑๔	๓๗.๑๓	๔,๐๒๓.๖๒
บ้านสา	๑,๒๐๙.๕๐	๑,๐๕๙.๒๖	๘๔๙.๒๒	๕๒๒.๑๒	๓,๖๔๐.๑๐
ปงดอน	๒,๘๑๙.๒๗	๔๕๔.๘๘	๖๓๗.๙๐	๘๑๔.๘๙	๔,๗๒๖.๙๔
แม่สุก	-	๔,๖๓๒.๒๖	๑,๐๘๑.๒๖	๕๒๔.๗๖	๖,๒๓๘.๒๘
เมืองมาย	-	๕๕๕.๓๒	๑๑๑.๑๐	๖๕.๓๙	๗๓๑.๘๑
ทุ่งผึ้ง	-	๘๑๕.๐๐	๑,๒๖๘.๖๐	๔๐๐.๑๓	๒,๔๘๓.๗๓
วิเชตนคร	๒,๖๙๖.๗๐	๒,๕๙๑.๗๑	๔๖๒.๔๗	๑๑๐.๗๕	๕,๘๖๑.๖๒

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอแจ้ห่ม พ.ศ. ๒๕๖๘

ภาพที่ ๘ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๘)

๑.๓ สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต (เป็นเทคโนโลยีการผลิตที่ใช้ในอำเภอ)

(๑) การใช้พันธุ์ดี ได้แก่ สันป่าตอง ๑ กข.๖ กข.๑๔ กข.๑๐ ขาวดอกมะลิ ๑๐๕

(๒) การเตรียมดิน ได้แก่ ไถตะ ตีแปร คราดลูป ค่าใช้จ่าย ๘๐๐-๑๐๐๐ บาท/ไร่

(๓) การปลูก ได้แก่ นาดำ นาว่าน และนาไร่

(๔) ระบบการให้น้ำ

๔.๑ น้ำขังไว้ตลอด จนข้าวสุกแก่ระยะพลับพลึง ไข่น้ำออก

๔.๒ ให้น้ำแบบเปียกสลับแห้ง

๔.๓ น้ำฝน

(๕) การดูแลรักษา

ข้าวนาดำ

(๕.๑) ระยะต้นกล้า จะมีขั้นตอน ดังนี้

๑. ทดน้ำเข้าแปลง	เครื่องสูบน้ำ
๒. เปิดหน้าดิน	ไถหัวหมู, ไถจาน, โรตารี
๓. ย่อยดิน	คราด
๔. ทำเทือก	แผ่นลูปปรับระดับดิน, เครื่องชักร่องน้ำ
๕. ระบายน้ำออกจากแปลง	เครื่องสูบน้ำ
๕. หวานเมล็ด	หวานมือ เครื่องหวานเมล็ด
๖. หวานปุ๋ย	หวานด้วยมือ เครื่องหวานปุ๋ย
๗. ทดน้ำเข้าแปลง	เครื่องสูบน้ำ
๘. ถอนกล้า	แรงงานคน

(๕.๒) ระยะปักดำ จะมีขั้นตอน ดังนี้

๑. ทดน้ำเข้าแปลง	เครื่องสูบน้ำ
๒. เปิดหน้าดิน	ไถหัวหมู, ไถจาน, โรตารี
๓. ย่อยดิน	คราด
๔. ปักดำ	แรงงานคน ,เครื่องปักดำ
๕. ระบายน้ำเข้าแปลง	เครื่องสูบน้ำ
๖. หวานปุ๋ย	หวานด้วยมือ เครื่องหวานปุ๋ย
๗. พ่นยา	เครื่องพ่นยาแบบสะพายหลัง
๘. ระบายน้ำออกจากแปลง	เครื่องสูบน้ำ
๙. เก็บเกี่ยว	เครื่องเก็บเกี่ยวนวด, เครื่องตัดหญ้า, เคียว
๑๐. นวดข้าว	ใช้แรงงานคน, เครื่องนวดข้าวแบบใช้เครื่องยนต์
๑๑. ลดความชื้นข้าวเปลือก	ตาก
๑๒. เก็บรักษา	ยุ้งฉางข้าว
๑๓. ขนส่ง	รถอีแต่น รถยนต์ ๔-๑๐ ล้อ

ข้าวนาว่าน

๑. ทดน้ำเข้าแปลง	เครื่องสูบน้ำ
๒. เปิดหน้าดิน	ไถหัวหมู, ไถจาน, โรตารี

๓. ย่อยดิน	คราด
๔. ทำเหือก	แผ่นปรับระดับดิน, เครื่องชักร่องน้ำ
๕. ระบายน้ำออกจากแปลง	เครื่องสูบน้ำ
๖. หว่านเมล็ดข้าว	หว่านด้วยมือ , เครื่องหว่านเมล็ด
๗. หว่านปุ๋ย	หว่านด้วยมือ , เครื่องหว่านปุ๋ยแบบสะพายหลัง
๘. ทดน้ำเข้าแปลง	เครื่องสูบน้ำ
๙. พ่นยา	เครื่องพ่นยาแบบสะพายหลัง
๑๐. ระบายน้ำออกจากแปลง	เครื่องสูบน้ำ
๑๑. ลดความชื้นข้าวเปลือก	ตาก
๑๒. เก็บเกี่ยว	เครื่องเก็บเกี่ยววนด, เครื่องตัดหญ้า, เคียว
๑๓. นวดข้าว	ใช้แรงงานคน, เครื่องนวดข้าวแบบใช้เครื่องยนต์
๑๔. เก็บรักษา	ยุ้งฉางข้าว
๑๕. ขนส่ง	รถอีแต่น รถมอเตอร์ ๔-๑๐ ล้อ
ข้าวไร่	
๑. เปิดหน้าดิน	ไถหัวหมู, ไถจาน, จอบ
๒. หยอด/โรยเมล็ดข้าว	เครื่องหยอดเมล็ดแบบหลุม, เครื่องโรยเมล็ดแบบแถว
๓. หว่านปุ๋ย	เครื่องหว่านปุ๋ยแบบสะพายหลัง
๔. พ่นยา	เครื่องพ่นยาแบบสะพายหลัง
๕. เก็บเกี่ยว	เคียว เครื่องตัดหญ้า
๖. นวดข้าว	ใช้แรงงานคน, เครื่องนวดแบบเครื่องยนต์ (ขนาดเล็ก)
๗. เก็บรักษา	ฉางข้าว
๘. ขนส่ง	รถอีแต่น รถมอเตอร์ ๔-๑๐ ล้อ

(๖) การใส่ปุ๋ย

ครั้งที่ ๑ ข้าวอายุ ๑๕-๒๐ วัน สูตร ๑๘-๒๐-๐ และหรือ ๔๖-๐-๐ หรือ ๑๖-๑๖-๘ หรือ ๑๕-๑๕-๑๕ จำนวน ๓๕ -๔๕ กิโลกรัม/ไร่

ครั้งที่ ๒ ข้าวอายุ ๕๐-๖๐ วัน สูตร ๑๘-๒๐-๐ และหรือ ๔๖-๐-๐ จำนวน ๑๐-๒๕ กิโลกรัม/ไร่

(๗) การเก็บเกี่ยว เมื่อข้าวเริ่มออกดอกประมาณ ๘๐%ของพื้นที่ ให้นับต่อไปอีก ๒๘-๓๐ วัน จะครบกำหนดเก็บเกี่ยวข้าว หรือกะประมาณอายุข้าวประมาณ ๑๑๐ - ๑๒๐ วัน แต่ควรระบายน้ำออกจากแปลงนาก่อนเก็บเกี่ยว ๗-๑๐ วัน เพื่อให้ข้าวสุกแก่สม่ำเสมอ และทำให้แปลงนาแห้ง สะดวกในการเก็บเกี่ยว

(๘) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว โดยการใช้คนนวด เครื่องนวด หรือเครื่องเกี่ยวนวดแล้วตากแดดเพื่อลดความชื้น

(๙) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู

๙.๑ ใช้สารเคมีกำจัดแมลงศัตรูพืช เช่น เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล โรคไหม้ข้าว

๙.๒ ใช้ชีวภัณฑ์ เช่น บิวเวอเรีย ไตรโคเดอร์มา ป้องกันกำจัดศัตรูพืช

๑.๔ ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในอำเภอแจ้ห่ม มีการปลูกข้าว ดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ข้าว						←	△					→
	←			→							←	→

สัญลักษณ์

ช่วงฤดูปลูก

△ ปลูกสูงสุด

ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

ภาพที่ ๙ แสดงปฏิทินการเพาะปลูก

๑.๕ ต้นทุนการผลิต

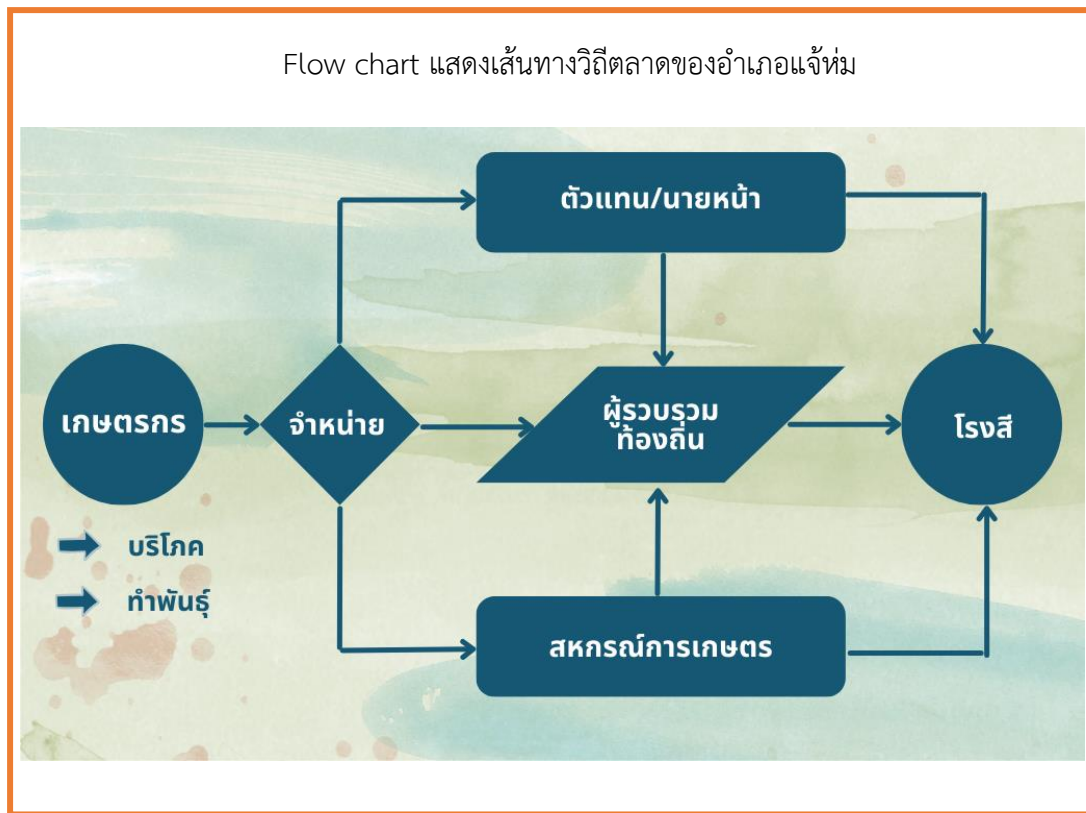
ตารางที่ ๓๒ แสดงต้นทุนการผลิตข้าว ปี ๒๕๖๔

รายการ (ตัวอย่าง)	ในเขตชลประทาน		นอกเขตชลประทาน		หมายเหตุ
	นาปี	นาปรัง	นาปี	นาปรัง	
ไถดะ (ตัวอย่างกิจกรรม)	๖๐๐	๖๐๐	๖๐๐	๖๐๐	
ไถแปร	๖๐๐	๖๐๐	๖๐๐	๖๐๐	
พันธุ์	๕๐๐	๕๐๐	๕๐๐	๕๐๐	อัตรา ๒๕ กก./ไร่
ปลูก (รถปลูก)	๔๕๐	๔๕๐	๔๕๐	๔๕๐	ใช้ ๑.๕ แรง ๆ ๓๐๐ บาท
ยาคุมวัชพืช (๒ ครั้ง)	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐	ใช้คุมหญ้า ๔๐๐
ปุ๋ย ๑๘ กก./ไร่ (๒ ครั้ง)	๓๐๐	๓๐๐	๓๐๐	๓๐๐	๔๖-๐-๐ ใส่ กระสอบ ๘๐๐ ใส่ได้ ๓ ไร่ ๑๖-๒๐-๐ ใส่กระสอบ ๘๐๐ ๑๕-๑๕-๑๕
ค่าแรงใส่ปุ๋ย	๓๐๐	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐	
ให้น้ำ ๘ ครั้ง/ปี					
เก็บเกี่ยวต้นละ ๑๒๐ บาท	๑,๐๐๐	๑,๐๐๐	๑,๐๐๐	๑,๐๐๐	๑๐ คนต่อ๒ ไร่ รถเกี่ยว ๘๐๐ ต่อไร่ ข้าวล้ม ๑,๕๐๐ ต่อไร่
รวม	๓,๙๕๐	๓,๙๕๐	๓,๙๕๐	๓,๙๕๐	

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอแจ้ห่ม, พ.ศ. ๒๕๖๔

๑.๖ สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

๑) วิธีการตลาด (เป็นวิถีตลาดที่เกิดขึ้นในอำเภอ)

ภาพที่ ๑๐ แสดงวิถีการตลาดข้าว อำเภอแจ้ห่ม
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอแจ้ห่ม, พ.ศ. ๒๕๖๘)

๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/แปรรูป

มีแหล่งรับซื้อ รวม ๓ แห่ง

- อยู่ในหมู่ที่ ๕ ตำบลวิเชตนคร จำนวน ๑ แห่ง
- อยู่ในหมู่ที่ ๙ ตำบลวิเชตนคร จำนวน ๑ แห่ง
- อยู่ในหมู่ที่ ๘ ตำบลแจ้ห่ม จำนวน ๑ แห่ง

มีโรงสีข้าว ๑๙ แห่ง

๑.๗ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรที่เกี่ยวข้องกับสินค้าในพื้นที่

๑) เกษตรกร

มีเกษตรกรผู้ปลูกในอำเภอจำนวน ๕,๓๙๖ ราย และมีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ จำนวน ๔๓ ราย มีความรู้ ความชำนาญ องค์กรความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้

ตารางที่ ๓๓ แสดงเกษตรกรต้นแบบของสินค้าในพื้นที่

ที่	หมู่	ตำบล	ประเภท	องค์ความรู้โดดเด่น
๑	๖	แจ้ห่ม	Smart Farmer	การผลิตข้าว
๒	๖	บ้านสา	Smart Farmer	การผลิตข้าว, การแปรรูปข้าว, การตลาดข้าว

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอแจ้ห่ม, พ.ศ. ๒๕๖๗

๒) องค์กรเกษตรกร ดังนี้

ตารางที่ ๓๔ แสดงองค์กรเกษตรกรที่เกี่ยวข้องกับสินค้าในพื้นที่

องค์กรเกษตรกร	จำนวน (แห่ง)	ชื่อกลุ่ม
ศพก.	๓	ศพก.หลัก อำเภอแจ้ห่ม (เพชรล้านนา) ศพก.ตำบลปงดอน นายพิเดช สัตย์มาก ศพก.ตำบลบ้านสา นางวิศา จิตใหญ่ ศพก.ตำบลแจ้ห่ม เกษตรริมวัง
วิสาหกิจชุมชน	๓	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มข้าวตำบลปงดอน วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรอินทรีย์เพชรน้ำวัง วิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกข้าวและพืชผลทางการเกษตรบ้านเปิงใจ By ยายต่าย
ศจช.	๒	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.) ตำบลปงดอน ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.) เครือข่าย ตำบลปงดอน
ศคปช.	๑	ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศคปช.)
ศูนย์ข้าวชุมชน	๑	ศูนย์ข้าวชุมชน ตำบลปงดอน

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอแจ้ห่ม, พ.ศ. ๒๕๖๘

๒. การวิเคราะห์ Supply chain

ตารางที่ ๓๕ แสดงการวิเคราะห์ Supply chain ของสินค้าข้าว อำเภอแจ้ห่ม

		ต้นทาง	กลางทาง	ปลายทาง
มิติพื้นที่	สถานการณ์ปัจจุบัน	พื้นที่ปลูกข้าวในเขตลุ่มน้ำวังและที่ราบเชิงเขา มีระบบเหมืองฝายดั้งเดิม	มีโรงสีชุมชนและจุดรับซื้อกระจายตัวในตำบลหลัก เช่น วิเชตนคร และแจ้ห่ม	จำหน่ายในตลาดท้องถิ่น ร้านของฝาก และแหล่งท่องเที่ยวในอำเภอ
	ปัญหา Pain point	พื้นที่บางส่วนเสี่ยงต่อภัยธรรมชาติ นอกจากนี้ พื้นที่บางส่วนอยู่นอกเขตชลประทาน เสี่ยงต่อภาวะแล้ง	ราคาถูกกำหนดโดยพ่อค้าคนกลาง โรงสีบางแห่งขาดระบบการจัดเก็บ (Silo) ที่ได้มาตรฐานเพื่อรักษาคุณภาพข้าว	ช่องทางการกระจายสินค้าไปสู่ตลาดระดับประเทศยังจำกัด
	แนวทาง/App tech. ที่จะใช้แก้ปัญหา	ใช้ระบบ GIS ติดตามความชื้นดินและพยากรณ์อากาศเพื่อวางแผนการปลูก	ส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกร สร้างความเข้มแข็ง พัฒนาคุณภาพสินค้าให้เป็นที่ต้องการของตลาด	พัฒนา Digital Mapping เชื่อมโยงแหล่งผลิตกับเส้นทางท่องเที่ยว เชื่อมโยงตลาดนำการผลิต ส่งเสริมการแปรรูปสินค้า
มิติคน	สถานการณ์ปัจจุบัน	เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ ทำเกษตรแบบดั้งเดิม	กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเริ่มเข้ามามีบทบาทในการรวมกลุ่มแปรรูป	พ่อค้าคนกลางและผู้ประกอบการท่องเที่ยวเป็นกลุ่มผู้ซื้อหลัก

		ต้นทาง	กลางทาง	ปลายทาง
	ปัญหา Pain point	ขาดแรงงานคนรุ่นใหม่ และขาดความรู้เรื่อง เกษตรแม่นยำ	ขาดทักษะด้านการตลาด ดิจิทัลและการบริหาร จัดการสมัยใหม่	ผู้บริโภคทั่วไปยังไม่รู้จักอัต ลักษณ์ที่โดดเด่นของข้าวที่ ผลิตในอำเภอแจ้ห่ม
	แนวทาง/App tech. ที่จะใช้ แก้ปัญหา	พัฒนาเกษตรกร Smart Farmer และ Young Smart Farmer อบรม การใช้ Smart Farming และโดรนเพื่อการเกษตร	ใช้แพลตฟอร์ม E-Learning สอนการสร้างแบรนด์และ การจัดการกลุ่ม	ใช้ Social Commerce และ Influencer เพื่อสร้าง Storytelling
มิติสินค้า	สถานการณ์ปัจจุบัน	เน้นข้าวเหนียวและข้าว เจ้าพื้นเมือง มีคุณภาพดี จากสภาพดินฟ้าอากาศ	มีการแปรรูปเบื้องต้น เช่น ข้าวสารบรรจุถุง และข้าว แต่น้ำแดงโม	สินค้าส่วนใหญ่ขายเป็น สินค้าโภคภัณฑ์ (Commodity) ราคาผัน ผวน
	ปัญหา Pain point	สินค้าได้รับการรับรอง มาตรฐาน GAP บางส่วน และสินค้าขาดการ รับรองมาตรฐานสากล (เช่น Organic หรือ GI) ในวงกว้าง	บรรจุภัณฑ์ (Packaging) ยังไม่ดึงดูดใจผู้บริโภค และ ไม่สามารถยืดอายุสินค้าได้ นาน	ขาดระบบการตรวจสอบ ย้อนกลับ (Traceability) เพื่อสร้างความเชื่อมั่น
	แนวทาง/App tech. ที่จะใช้ แก้ปัญหา	ระบบ Sensor ควบคุม คุณภาพการผลิตให้ได้ มาตรฐาน GAP	เทคโนโลยี Smart Packaging และการ ออกแบบที่เน้นอัตลักษณ์ ท้องถิ่น	ระบบ Blockchain เพื่อ การตรวจสอบย้อนกลับ แหล่งที่มา

บทที่ ๓

บทสรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่

๑. แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief) ของทุกโครงการ

ตารางที่ ๓๖ แสดงแบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief)

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรปลอดภัยได้มาตรฐาน
๒. ชื่อแผนงาน	พัฒนาการผลิตตามระบบเกษตรกรรมยั่งยืน เชื่อมโยงสู่อุตสาหกรรมแปรรูปมูลค่าสูง
๓. แนวทางการพัฒนา	การพัฒนาเกษตรเชิงคุณภาพ เกษตรแปรรูปมูลค่าสูง ด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยี
๔. หลักการและเหตุผล	อำเภอแจ้ห่ม มีพื้นที่การเกษตร ๗๔,๐๙๒.๗๒ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๕๘ ของพื้นที่อำเภอแจ้ห่ม โดยเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัด ได้แก่ ข้าว จำนวน ๒๙,๒๒๗.๕๗ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๓.๔๕ ของพื้นที่การเกษตรทั้งหมดการทำการเกษตรส่วนใหญ่อำเภอ จะทำในรูปแบบเกษตรเชิงเดี่ยวมีการใช้สารเคมีในรูปแบบการให้ปุ๋ยและการกำจัดศัตรูพืชเป็นระยะเวลานานทำให้ดินเสื่อมสภาพขาดธาตุอาหารที่เหมาะสม สารเคมีตกค้างในสิ่งแวดล้อมส่งผลกระทบต่อสุขภาพร่างกายของเกษตรกร และผู้บริโภค จึงมีความจำเป็นในการให้ความสำคัญในการผลิตสินค้าเกษตรที่ปลอดภัย โดยการถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ให้เกษตรกรได้เห็นความสำคัญของการผลิตสินค้าที่ปลอดภัย และสนับสนุนให้เกษตรกรผลิตสินค้าเกษตรที่ปลอดภัย ได้รับการรับรองจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรผลิตพืช (ข้าว) อย่างปลอดภัย ๒. เพื่อเตรียมความพร้อมเกษตรกรในการเข้าสู่ระบบรับรองมาตรฐานการผลิตอย่างถูกต้อง ๓. เพื่อสร้างต้นแบบพื้นที่การผลิตพืช (ข้าว) ปลอดภัยของชุมชน
๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	เชิงปริมาณ ๑. เกษตรกรจำนวน ๕๐ ราย ได้รับการส่งเสริมความรู้และพัฒนาทักษะในการเตรียมความพร้อมการผลิตพืชปลอดภัย ๒. ร้อยละ ๗๐ ของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีความรู้ในการเตรียมความพร้อมการผลิตพืชปลอดภัย ๓. มีแปลงต้นแบบพื้นที่การผลิตพืช (ข้าว) ปลอดภัยของชุมชน จำนวน ๒ จุด เชิงคุณภาพ เกษตรกรผู้ผลิตข้าว มีความรู้และทักษะในการเตรียมพร้อมในการผลิตพืชอย่างปลอดภัย และรองรับการเข้าสู่มาตรฐานการผลิตข้าว
๗. พื้นที่เป้าหมาย	เกษตรกรผู้ปลูกข้าวในพื้นที่อำเภอแจ้ห่ม รวม ๕๐ ราย
๘. กิจกรรมหลัก	ถ่ายทอดความรู้การผลิตพืชปลอดภัย (ข้าว) เพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ระบบรับรองมาตรฐาน
๙. หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานเกษตรอำเภอแจ้ห่ม

หัวข้อ	รายละเอียด
๑๐. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	ตุลาคม ๒๕๖๙ - กันยายน ๒๕๗๐
๑๑. งบประมาณ	๑๐,๐๐๐ บาท
๑๒. ผลผลิต (Output)	๑. เกษตรกรจำนวน ๕๐ ราย ได้รับการส่งเสริมความรู้และพัฒนาทักษะในการเตรียมความพร้อมการผลิตพืชปลอดภัย ๒. มีแปลงต้นแบบการผลิตพืชปลอดภัย ๒ จุด
๑๓. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	ระบุผลที่คาดว่าจะได้รับจากการดำเนินโครงการ ในลักษณะของผลลัพธ์ (Outcome) และเป็นผลลัพธ์ที่สามารถวัดผลได้อย่างเป็นรูปธรรม ทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

๒. สรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่

ตารางที่ ๓๗ แสดงสรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่

โครงการ (Project)	ปัจจัยขาเข้า (Input)	กิจกรรม/กระบวนการ (Activities)	ผลการดำเนินงานกิจกรรม			แหล่ง งบประมาณ	ปีที่ ดำเนินการ
			ผลผลิต (Output) (เห็นผลทันทีหรือภายใน 1 ปี)	ผลลัพธ์ (Outcome) (เห็นผลภายใน 2 ปี)	ผลกระทบ (Impact) (เห็นผลภายใน 3 - 5 ปี)		
โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรปลอดภัยได้มาตรฐาน	1. งบประมาณ 10,000 บาท	1. การถ่ายทอดความรู้: อบรมเทคโนโลยีการผลิตพืชปลอดภัยและการเตรียมพร้อมรับรองมาตรฐาน	1. เกษตรกร 50 ราย มีความรู้และทักษะการผลิตข้าวปลอดภัย	1. เกษตรกรที่เข้าร่วมไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 เข้าสู่ระบบการรับรองมาตรฐานการผลิตที่ถูกต้อง	1. เกิดระบบนิเวศเกษตรกรรมยั่งยืนในอำเภอแจ้ห่ม ลดการใช้สารเคมีและฟื้นฟูสภาพดิน	งบประมาณโครงการสำคัญ (สำนักงานเกษตรอำเภอแจ้ห่ม)	ตุลาคม 2569 - กันยายน 2570
	2. บุคลากรจากสำนักงานเกษตรอำเภอแจ้ห่ม	2. การสร้างต้นแบบ: จัดทำแปลงเรียนรู้พื้นที่ผลิตข้าวปลอดภัยในชุมชน	2. มีแปลงต้นแบบการผลิตข้าวปลอดภัยจำนวน 2 จุด ในพื้นที่อำเภอแจ้ห่ม	2. ชุมชนมีต้นแบบการผลิตที่สามารถลดต้นทุนจากการลดใช้สารเคมีและเพิ่มมูลค่าสินค้าได้จริง	2. ยกระดับคุณภาพชีวิตและสุขภาพของเกษตรกรและผู้บริโภคในพื้นที่		
	3. องค์ความรู้ด้านเกษตรกรรมยั่งยืนและมาตรฐาน GAP			3. สินค้าข้าวจากแจ้ห่มมีภาพลักษณ์ความปลอดภัยและเป็นที่ต้องการของตลาดมูลค่าสูง	3. เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของข้าวแจ้ห่มสู่ตลาดอุตสาหกรรมแปรรูปมูลค่าสูง		

บรรณานุกรม

สืบค้นจากแหล่งข้อมูล <https://agri-map-online.moac.go.th/>

http://www.cmmet.tmd.go.th/forecast/pt/pt_Data/Northern_Metdata.php

<http://www.korsorlampang.net/index.php>

ระบบทะเบียนเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร

แผนพัฒนาจังหวัดลำปาง พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐ ฉบับทบทวนประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๘ สืบค้นออนไลน์ จาก:

[<https://www.lampang.go.th/strategy/๒๕๖๖/plan-r๖๖-๗๐-t๖๘.pdf>]

แผนพัฒนาอำเภอ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) ฉบับทบทวนปี พ.ศ. ๒๕๖๗ อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง สืบค้น

ออนไลน์ จาก: [<https://www๒.lampang.go.th/wp-content/uploads/๒๐๒๔/๐๙/๒๕๖๗๐๙๓๐->

แผนพัฒนาอำเภอแจ้ห่ม.pdf]